

3.Mai 1985
Nummer 56

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 185562 tpa d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

HTİB ile göçmen emekçilerin kurduğu Geri Dönüş Komitelerinin ortak çabaları ilk ürünlerini vermeye başladı

Hollanda'da hükümete Geri Dönüş Yasası'nda geri adım attırıldı

Hollanda'da geri dönüş önlemlerine karşı düzenlenen etkinlikler bir dizi kente yapılan toplantılardan sonra 20 Nisan'da Amsterdam'da yapılan merkezi toplantı ile daha ileri bir boyut kazandı. Toplantıda elde edilen kazanımlar değerlendirildi ve eylemlere devam edilmesi kararlaştırıldı. Toplantıya göçmen emekçilerin çok çeşitli kesimlerinden katılınması özellikle ilgi çekti

● Yazısı Sayfa 3'de

Hollanda'da hükümetin dayatmaya çalıştığı geri dönüş önlemlerine karşı örgütlü eylem ve tepkiler ürünlerini vermeye başladı. Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği (HTİB) ile göçmen emekçilerin oluşturduğu Geri Dönüş Komiteleri'nin ortaklaşa düzenledikleri dizi toplantılara pek çok Hollanda kentinde geri dönüş dayatmalarına karşı eylemler ciddi bir yığın tabanına kavuştu. Son olarak 20 Nisan'da Amsterdam'da düzenlenen merkezi toplantıya siyasi parti ve sendikalar katıldılar.

● Yazısı sayfa 3'de

Tarihin en korkunç savaşı: Ne unutulsun, ne de bir daha yaşansın!..

Dünya halkları faşizme karşı zaferin 40. yılını kutluyor

Sol Birlik
Gazetesi'nin
ilk sayısı
yayınlandı

Sol Birlik'i oluşturan altı siyasi parti tarafından yayınlanan Sol Birlik gazetesinin ilk sayısı 1 Mayıs'ta çıktı. Sol Birlik'in ilk sayısında Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi Genel Sekreteri Kemal Burkay'ın, Türkiye İşçi Partisi Ge-

Bundan 40 yıl önce tüm yeryüzünü kanlara bulayan faşizm, anti-faşist güçlerin savaşıyla yenilgiye uğratıldı. Faşizm ardında emperyalara giden, yemenciklere

Ankara
Avrupa
Konseyi'nde
aradığını
bulamadı

Avrupa Konseyi Türkiye konusunu da ele aldığı Genel Kurul ve Bakanlar Komitesi toplantıları yapıldı. ABD hükümetinin Özal hükümetine verdiği açık desteğe rağmen, Ankara yönetimi Batı Avrupa'da içine düştüğü yalnızlık kıramadı. Bakanlar Komitesi

● Yazısı sayfa 2'de

Belirleyici olan

Baştarafı 1. Sayfada

kimin gençten. Kiminin başında papak, kiminin ayağında blucin. Sırf kıyafetleri bile farklı farklı yerlerden geldiklerini, birbirlerini uzun boylu tanımadıklarını gösteriyor. Birbirlerine alışık değiller. Ama yabancı da değiller. Hepsi de bir konuda anlaşılıyorlar: Birlikte mücadele ederek çığnemek istenen haklarını savunmak mümkün ve gerekli. "Gördük ki" diyorlar, "bizi ayıran şeyler değil, birleşiren şeyleri öne alıp örgütlü mücadele ederek güçlü hasımları bile geriletebiliyoruz. Gücümüzde güç katabiliyoruz. O falde bu anlayışa mücadeleye devam!"

Üç gün sonra Bonn. Federal Almanya'nın başkent. Başkentten en büyük meydanında gençlerimiz. Bildiri dağıtıyorlar, parlamentoya ziyaret edip milletvekilleriyle görüşüyorlar. Alman Sendikalar Birliği yöneticileriyle birlikte basın toplantısı düzenliyorlar. Televizyona demec veriyorlar. Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğine de gidiliyor ama ne hikmetse Elçilik gençleri görünce kapıyı kapatıyor. Bir tanesiyle bile görüşmeyi kabul etmiyor.

Bonn'daki gençlerin Hamburg'dan geleni var, Münih'ten geleni var. Derfieri ortak: Bedel denen soygunun taşınmaz yuku. "Ne yapalım, elden ne gelir?" deyip "kadere" boyun eğmedikleri için, birlikte örgütlü mücadeleyi başlatıp yürütebilmeleri için haklı davalarına destek buluyorlar. Yıllardır bu konuyu duymamış olan veya duyup da üzerinde durmamış olan insanlar "haklısınız, biz sizi destekliyoruz" diyorlar.

Essen, Amsterdam, Bonn. Batı Avrupa'da üç şehir. Üçünde de haklarını almak için örgütlenen, birlikte hareket eden emekçiler.

Kimileri çağımız için atom çağı der, kimileri uzay çağı. Bilgisayar çağı diyenler de var. Ne o, ne o. Çünkü atoma da, bilgisayara da, uzay araçlarına da hükmeden, onların neye, kime yarayacağını belirleyen bir güç var dünyamızda. Bu güç örgütlü işçilerin, emekçilerin gücüdür. Çağımızda damgasını onlar vuruyor. İnsanlığın gittiği yönü onlar belirliyor. Evren de, Özal da ne derse desinler, ne yaparlarsa yapsınlar, şu üç şehirde gördüklerimiz gayretlerinin neticesi olduğunu gösteriyor.

Türkiye Postası

Sendika Yabancılar Komisyonu

Ümit KÖSEÖĞÜ

1974'DE Hannover'de yapılan IG-Metall Sendika Kurultayı'nda kabul edilen "Tüm IG-Metall şubelerinde, bölgelerinde ve genel merkez düzeyinde Yabancılar Komisyonu oluşturulması" ile ilgili kararın üzerinden 11 yıl geçti. Bu konuda çalışmalar daha körüklenmesi amacıyla 1977'de Düsseldorf, 1980'de Berlin kurultaylarında yinelenen kararın yaşama geçirilmesinde metal işkolunda çalışan biz yabancılar ve özellikle Türkiye'deki katkısı ve çalışmaları ne kadar olmuştur? Bu soruyu kendimize sormak ve yanıtını açık yüreklilikle vermek zorundayız.

FEDERAL Almanya'nın (FAC) değişik kentlerindeki sayılan 160'lü bulan IG-Metall şubesinin ancak yansında bu komisyon bugüne kadar oluşturulmuş olması, bundan 50 tane nesin verildiği kağıt üzerinde kalıp ancak 30 kadarının çalışabilir durumda olması, sendikal çalışmalarına ne kadar önem verdiğimizizin (sözde neredi bilmiyorum ama) bence ölçüsüdür. Birçok yabancılar ve yabancılar komisyonu bula almamış

FİDEF 9. Kurultayı toplandı

"Dünyada barış, Federal Almanya'da eşit haklar, Türkiye'de demokrasi" belgisi altında Federal Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu, FİDEF'in 9. Kurultayı 20-21 Nisan 1985 tarihlerinde Essen'de yapıldı. Federal Almanya'nın yetmiş yakın kent ve kasabasında FİDEF örgüt ve çalışma gruplarını temsil eden 163 delegenin yanı sıra kurultaya Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden başta parti, sendika, demokratik örgüt ve temsilcileri ve toplumsal yaşamın önde gelen kişilikleri olmak üzere 100'ün üzerinde konuk katıldı. Dernek ve çalışma gruplarından gelen konuklarla birlikte toplam 815 kişi kurultayı izledi.

FİDEF kurultaylarına bu yıl üçüncü kez evsahipliği yapan Essen kent yönetimi FİDEF kurultayına büyük ilgi gösterdi. Essen belediye başkanı ve SPD milletvekili Peter Reuschenbach kurultaya gönderdiği bir mesajda, katılmağından duyduğu üzüntüyü belirtti ve başarılar diledi. Essen yabancılar danışma meclisi başkanı Werner Meys ise bizzat katılarak, üzerinde kentin amblemi olan bir tabak hediye etti.

İki gün süren kurultay boyunca delegeler ve konuklar gününüzün en yakıcı sorunlarını tartıştılar. Özellikle barışın korunması konusunda gerek yönetim kurulu raporunda olsun, gerek tartışmalarda olsun ağırlıklı olarak görüşüldü. ABD'nin orta menzilli atom füzelerini yerleştirilmesi ve geliştirdiği bir dizi nükleer savaş planına yanısıra, "yıldızlar savaşı" gibi çılgınca projeler geliştirmesi maddem edild ve barış hareketi ve yerel girişimler içinde daha aktif çalış

KURULTAYDA BİR ÜYE

"Örgütümüzde üyelerin sorunlara değişik dünya görüşüyle yaklaşmaları, sorunların değişik yönlerini dile getirmeleri doğaldır. FİDEF 9. Kurultayı bu anlamda farklı fikirleri saygı gösteren ve her delegenin özgürce tartışabileceği bir kurultay olacaktır. Fakat ne yazık ki bugün yurdumuzda barıştan, demokrasiden yana olanlar, Türkiye'nin ABD emperyalizmine bu derece onursuzca bağlanmasına karşı çıkanlar biraraya gelip ülke sorunlarını özgürce tartışma olanağında yoksundurlar...FİDEF ülkemizde de sorunların özgürce tartışılabilmesi, herkesin fikrini açıkça söyleyebilmesini istiyor"

(FİDEF Genel Başkanının 9. Kurultay konuşmasından)

9. Kurultay'da oybirliğiyle yeniden FİDEF genel başkanlığına seçilen Hasan Özcan Genel Yönetim Kurulu raporunu okurken.

zar verme hakkına kavuşmaları istendi. Yabancılar için yerel seçimlere katılma hakkı vurgulandı. Türkiye'de halkın dayanılmaz hale gelen durumu, politik, ekonomik ve toplumsal açıdan değerlendirildi. Artan baskılar ve Türkiye'deki zorbalık rejiminin işçi haklarına, Kürt halkına karşı analitik ve toplumsal açıdan değerlendirildi. Artan baskılar ve Türkiye'deki zorbalık rejiminin işçi haklarına, Kürt halkına karşı analitik ve toplumsal açıdan değerlendirildi. Artan baskılar ve Türkiye'deki zorbalık rejiminin işçi haklarına, Kürt halkına karşı analitik ve toplumsal açıdan değerlendirildi.

leri sendikalar merkezlerinde basın dilekleri iletilirken, bir dizi Türkiye ve Alman sendika sekretleri, işçi ve sendika temsilcisi de kurultaya bizzat katıldı. Öğretmenler sendikası GEW Köln şubesi başkanı Reinhard Hocker kurultayda yaptığı konuşmada özellikle GEW sendikasının Türkiye'deki siyasi mahkemeleri izlemekte görevli gözlemcisi) sıfatıyla edindiği izlenimlerini dile getirdi ve Türkiye'deki işçilerin okullar ve meslek eğitim kurumları üzerinde durdu. Daha sonra söz alan IG-Metall Essen şubesi yöneticisi Karl-Heinz Völcker gerekçesi Kohl hükümetinin silahlanma, işçi haklarını budama ve sosyalist kapitalizmi politikası nedeniyle

dele etmelidirler... FİDEF'in 9. Kurultayın Ruhr bölgesine özgü bir selamla selamlıyorum: "Bahitimiz açık olsun" ve Türkiye'deki tüm demokratik parti ve sendikaların demokratik özgürlükleri dileyorum."

Alman Komünist Partisi Başkanı Herbert Mies kurultaya bir mesaj göndererek parti yönetim kurulunun dayanışmasını dile getirdi ve partisinden Türkiye'deki işçilerin sorunlarını çözümünde, her zaman olduğu gibi yanlarında yer alacakları vurguladı. Ayrıca FİDEF kurultayına katılan yabancı işçilerin sorunları üzerinde durduktan sonra

kurultaya gönderdiği mesajlar okundu. Mesajlar sık sık "Eylem birliği daha daha iler!" sloganlarıyla alkışlarla karşılandı. Ayrıca FİDEF'in demokratik eylem birliği içinde olduğu göçmen işçi örgütlerinin yanı sıra HD'nin de kurultaya katılması ve sıcak dayanışma selamlarını iletilmesi sevinçle karşılandı.

Nikaragua Cumhuriyeti Bonn Büyükelçiliği adına bir konuşma yapan Ekonomi Ataşesi Jorge Eytz işçi ülke halklarının bağımsızlık için baskı ve sömürüye karşı mücadele verdiğini vurguladıktan sonra, Nikaragua'da Sandinistlerin başkanlarından örnekler verdi ve özellikle sunulan vurguladı: "Biz aşağılanmaktan, sömürülmekten usanmış halklar için bir örnek haline gelmiş bulunuyoruz. Bu yüzden bize saldırıyorlar. Aralarında eski Somoza diktatörlüğünün suhay ve askerlerinin yer aldığı 5 bin üzerinde asker ABD'de eğitilmekte, donatılmakta ve Sandinist devrimine karşı savaşa gönderilmektedir. Amerikan gizli servisi CIA limanlarımızı mayınlamış ve bir dizi yapıya karşı sabotaj düzenlemiştir. ABD'nin askeri manevralarına komşu ülkeler de katılmakta ve bu savaş hazırlıklarına bahane olarak, Nikaragua'nın komşu ülkelerine saldırması endişesi öne sürülmektedir. Oysa biz ülkemizi onarmaktan, diktatörlüğün miras bırakığı yoksulluğu, cehaleti gidermekten, barış içinde yaşamak ve çalışmaktan başka bir şey istemiyoruz."

KURULTAYDA BİR ÜYE

Ali Yılmaz

"Bir tirinde çalışıyorum. Ayrılmıyorum. FİDEF'e atka-

nerden verildiğini (siyace nedir bilmen ama) önceki birer Birkop sübeyi kapsayarak ve yabancılara komisyonları hâta olmayan "Bölge temsilciliği" vardır. 1983'de Münih'de yapılan IG-Metall kurultayı "Personel Grupları" yönetmeliğini değiştir-miş, yabancılara komisyonunu da kendine özgü, müstakil bir komisyon olarak tanıtmıştır. Merkez Yönetim Kurulunun 1. 10. 84 tarihli kararlarıyla yürürlüğe giren yeni yönetmelik, yabancılara komisyonuna bir takım yeni haklar getirmiştir. Buna göre, şube, bölge ve FAC düzeyinde sadece yabancı delegelerin katılacağı konferanslar düzenlenecektir. Bölge düzeyindeki ilk yabancılar konferansı geçtiğimiz yılın sonunda Frankfurt bölgesinde yapılmıştır. FAC düzeyindeki konferans 1986 yıl başlarında planlanmaktadır.

YABANCILAR komisyonu nedir? Komisyonun çalışmalarını düzenleyen yönetmelik bu soruya şu yanıt vermektedir:

- Yabancı işçilerin sorunlarının saptanması, bunların en geniş alanda tartışarak çözümüne somut önerilerin getirilmesi,
- IG-Metall'in yabancılara politikasının saptanmasında katkıda bulunmak, öneriler getirmek.

●Yabancı işçilerin sendikal politika ve diğer çalışmalara katılmasıyla, alınacak sendikal kararlara ortak olmaları.

GÖRÜLDÜĞÜ gibi yönetmelik şube, bölge ve merkez düzeyinde yabancılara konusunda alınacak sendikal kararlarda komisyonu süzgeç durumuna getirmektedir.

YABANCILAR komisyonunun önemini belirtmek için yine çalışma yöntemine döneelim. Yöntem: "Yabancılar komisyonu, sendikal düzeyde yapılacak tüm seçimlerde yönlendirici, önerici katkıda bulunur. Üst sendikal düzeylerdeki Konferanslara, sendika kurultayına verilecek önerileri saptar, karar tasarıları verir, grup delegelerini önerir. Yabancı işçilerle yapılacak toplantılar, seminer gibi olanakları hazırlar, yürütür. Sendikal eğitim seminerlerine katılacakları saptar. Güncel konularda toplantılar düzenler" denmektedir.

HER üç yılda bir yapılan ve IG-Metall'in her alanda genel politikasını alacağı kararlarla yönlendiren ve örgütün en yüksek karar organı olan Sendika Kurultayı'nın ve dolayısıyla IG-Metall'in yabancılara politikasının, yabancılara özgü olduğu biçimde etkileneceğinin yolu yerel, bölgesel ve merkezli yabancılar komisyonunun çalışmalarıyla geçmektedir, dışarıda atılan "Nutuklardan" değil.

BİR şube çevresindeki metal işkolundaki değişik işyerlerinin, çeşitli yabancı ulus emekçilerinin oluşturulacak yabancılar komisyonunun oluşturma işlemleri ve genel görevlerinin burada tümüyle anlatılması olanaksız olduğundan, daha geniş bilgi almak isteyenlere önerimiz, çevresindeki IG-Metall şubesine uğrayarak "Kadınlar-memurlar-el-zanaatkarları-çevreleri ve yabancı emekçiler" için geçerli olan "Çalışma Yöntemi" (Richtlinien) temin etmeleridir.

ŞİMDİ kolları sıvamak gerekiry. Öncelikle yerine getirilmesi gereken görev, yabancılara komisyonu olmayan IG-Metall şubelerinde bu komisyonu oluşturmak, varolan yerlerde ise gelişmesini sağlamaktır. Ve unutulmamalıdır ki, komisyonu yaratmak oluşturmak daha önemlidir. Oluşturma ve geliştirme konusunda sendika şubelerinden, demokratik örgütlerden ve bu konuda deneyi olan arkadaşlardan bilgi alınacağı gibi, konu ile ilgili günlük seminer ve toplantılar da yapılabilir.

BENCE yakıcı sorun yardımı nereden, nasıl alınacağından öteye, arkadaşlarımızın böyle önemi ve sendikal bir tabanı olan bir konuda çalışmanın gerekliliğini önemi ni kavramış olup olmadıkları, daha doğrusu çalışmaya hazır olup olmadıklarıdır. Ustalar, "sendikalarda da çalışın" diyor...

Tuncay Koloğlu

"Çalışma grubumuzun her ay Türkiye için düzenlediği film geceleri vasıtasıyla FİDEF'i tanıdım. Folklor, müzik, tiyatro çalışmalarında barış eylemleri ve 1 Mayıs kutlamalarının varlığını duydum. Bu çalışmalar görüşerimle uyum sağlıyor."

İşmanın önemi üzerinde duruldu. Aşırı silahlanmanın sosyal ve ekonomik yıkımları yerli-yabancı işçiler açısından değerlendirildi. Bu bölümde Türkiye barış hareketine yöneltilen baskılar ve Barış Demliği yöneticileri karşı açılan davalar ve verilen hükümler protesto edildi, barış savaşçıların derhal serbest bırakılması istendi.

Federal hükümetin yabancılara politikası ve özellikle işçileri Bakan Zimmmermann'ın başını çektiği yabancılara yasasının sertleştirilmesi girişimleri sert bir şekilde eleştirildi. Bölgesel bir politikamın daha da körlüğüne vurgulandı. Federal hükümetin geri dönüşleri teyit politikasını sürdürmek ve F. Almanya'da göçmen işçilerin yıllardır çözülmemeyen sorunlarını geri dönüş garantisine bağlamak istemesi protesto edildi. Delegeler yabancı işçilere eşit toplumsal hakları garanti eden bir yabancılara politikası istedi. Ayrıca Türkiye'ye dönmek için FAC'deki tüm sosyal haklarına sahip olmak koşuluyla üç yıl içinde Türkiye'de mi kalacakları, yoksa Federal Almanya'ya girmek mi dönecekleri konusunda ka-

rin birliği önde duran en güncel sorun olarak belirtildi.

FİDEF'in 9. Kurultayı dünya hükümetinin faşizm ve savatın kuruluşunun 40. yıldönümünde barış, silahsızlanma ve demokrasi için bir çağrı ve şu kararları onayladı: "Füze değil, işyeri istiyoruz". "Toplumsal yaşam her alanda eşit haklar temelinde bir yabancılara politikası", "Daha yazın ve sürekli kültürel ve sanatsal etkinlikler için", "Türkiye emekçileri güçleriyle daha güçlü maddi ve moral dayanışma için". Kurultay dele ve konular ayrıca zindanda 60. yaşına girecek olan Barış Demliği yöneticisi Reha İsvan'ın tutukluluğunu protesto eden ve kendisine dayanışma se-lamlamaları ileten iki telgrafi Türkiye'ye gönderildi.

FİDEF kurultayına sendikalar ve sendikacıların da geniş destek geldi. İnşaat ve Kimya iş-

KURULTAYDA BİR ÜYE

Şermin Özel

"FİDEF'in eşitlik, barış, demokrasi için yaptığı çalışmaları beni etkiledi, üye oldum. İlk kez kurultaya katıldım. Katılmaya çalıştıkları temsil hakkı bana tanıdığı için gururluyum..."

1 Mayıs 1985 uluslararası işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım günü, aynı zamanda

FİDEF Genel Başkanı HASAN ÖZCAN'ın

40. yaşgünü.

FİDEF kurulduğundan bu yana, örgütümüzün gelişip gelişmemesi için yürüttüğü eylemler çalışmalarının bundan böyle de devam edeceği inancı ile kendisine sağlık ve mutlu bir yaşam dileriz.

FİDEF Genel Yönetim Kurulu

HDF'nin 8. Kurultayı toplandı

Türkiye Halkçı Devrimci Federasyonu (HDF)'nin 8. Kurultayı 13-14 Nisan tarihlerinde Federal Almanya'nın Ulm kentinde yapıldı. Ulm belediye başkanının da bir selamlama konuşması yaptığı kurultayda Federal Almanya'daki Türkiye'li göçmen işçilerin çeşitli sorunları ve Türkiye'deki gelişmeler tartışıldı ve şu kararlar alındı: "Yabancıların çalışma ya-samı ile ilgili istemler", "hukukî güvence", "Uluslararası Gençlik Yılında yabancı ve Türk gençlik sorunları- nın çözümü için gerçekçi ve somut adımlar atılmalıdır", "Federal Almanya'nın Türk vatandaşlarına uyguladığı vize kaldırılmalıdır" ve "Türkiye'de demokratik sol, sosyal demokrat güçlerin birliği". Kurultaya FİDEF'de konuk olarak katıldı ve bir mesaj oku-du.

şilahları, işçi haklarını budama ve sosyal kısıtlama politikasını eleştirdi. Völkler FİDEF'le ilgili olarak şunları söyledi: "Sevgili arkadaşlar, şehrîmizde toplanmamız bizi se-vindiriyor. Emekçilerin en büyük örgütü olan IG-Metall bu şehride FİDEF'in politikasını yakından izledi ve şu tespit yapı: Sizin birçok istemleriniz ve politik hedefleriniz bizimle uyum içindedir. Yabancı düşmanlığını artırdı bir ortamda politik ve sendikal yandaşlar bu hükûmete ve ABD'deki emperyaliz hükûmete karşı birlikte müca-

hız konuşmada barış ve yabancılar politikası üzerinde durulduktan sonra şu istemlere yer verdi: "Siz ve tüm demokratlarla birlikte sesle-niyoruz: Türkiye'deki tüm demok-ratlara özgürlük! Özal, faşist dok-trinlarla da yanına al ve defol!"

Raporda ve tartışmalarda Sol Birlik'in oluşması ve gelişmesin-den duyulan sevinç sürekli olarak dışı getirilince, TKP Genel Sek-reteri Haydar Kuttu, TKSP Genel Sekreteri Kemal Buray, TIP Ge-nel Başkanı Behice Boran ve TSIP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın

DİB-AF 1. Büyük Kurultayı toplandı

Demokrasi İçin Birlik Av-rupa Türkiye'li İşçiler Fede-rasyonu (DİB-AF) 1. Büyük Kongresi, 18-19 Mayıs günle-rinde Federal Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde top-lanıyor. Dünya başının ko-runması, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma ve göç-men işçilerin sosyal ve de-mokratik haklarının geliş-tirilmesi konularının ağırlıklı olarak ele alınacağı kongre-de, demokratik kitle örgüt-le-ri arasındaki eylem birliği çalışmaları değerlendirilecek ve Türk ve Kürt işçilerin "tek göçmen örgütü"nü ya-ratılması çalışmalarının yö-nüleştirilmesi için verilecek.

Kongre, Ricardo Gymnasium, Schultstr. 50, 465 Gelsenkirchen adresinde yapıyor.

"Bir hırda çalışıyor. Azuleyüm. FİDEF'in" arka-daşlar bana çok konuda özellikle dil konusunda çok yardımları oldu. Bu kong-re-yi gördükten sonra "Dauer-auftrag" yapmak zorunda hissettim kendimi. Toplantı beni çok etkiledi. Çalışma azmi verdi..."

SPD'nin 15 milletvekili ve bir Avrupa Parlamentosu üyesi kurultaya gönderdikleri mesajlara, başanları diliyor ve dayanışma se-lamlamaları iletiyorlar. Örneğin SPD milletvekili Dr. Anke Martiny me-sajında şunları dedi ki: "...Al-manya Sosyal Demokrat Partisi Federal Almanya Türkiye İşçi Der-

KURULTAYDA BİR ÜYE

Ömer Yıldız

"FİDEF'e üye olmak, birli-kte çalışmak, bu kongreyi görmek bize moral getirdi. Zorluklarımızı birlikte daha kolay aşabileceğimize inanıyoruz..."

neklere Federasyonu'nun amaçla-rını benimsiyor. Gelecekte de amaçlarını büyük bir ilgiyle izle-yeceğiz ve sundan emin olabili-r-siniz ki, emekçi haklarını koruma-ma ve burada yaşayan Türkiye-li-lerin yaşam ve çalışma koşullar-ının düzeltilmesi için verdiğimiz uğraşlarımızı sürdürüyoruz."

Yeşiller Partisi Kültür Ren West-fälyer Almanca Polizeken Çalışma Grubu sözcüsü Jürgen Gocht ku-rultaya gönderdiği mesajda Özal'ın Federal Almanya ziyaletini ve Federal hükümetin tavını eleştirirken sonra özete şunları yer veriyor: "...Parlamentolarla temsil edilen partiler arasında yabancı hemşhirciler için seçim hakkı isteyen tek parti Yeşillerdirdi. Poli-tikamızla bu hedefe ulaşmak istiy-ruz. Henüz buna erişemediğimiz sürece, yabancılara tüm demok-ratik örgütleriyle birlikte çalışmak ve mecliste onlar adına konuşmak istiyoruz..."

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. 100 Berlin 44, Donaustr. 1 Tel: (030) 624 60 92 Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Karamd Annschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Molkestr. 45 Tel: (0203) 34 03 97 Herstellung: Infomedica, 4100 Duisburg 1, Molkestr. 45 Druck: Plammet GmbH, 4040 Neuss, Xantenstr. 7 Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461-497460, BILZ 100-100-10 Postcheckkonto Berlin-West: Abome Kassa: Federal Almanya ve Berlin'de 6 hafta (12 gün) 30 DM. 1 aylık (24 gün) 60 DM. Temsilcilikler: Fransa-Parijs. Tel: 0-238 26 900 İsviçre-Basel. Tel: 061-22 15 91. Hollanda-Amsterdam. Tel: 020-90 85 46 İngiltere-Londra. Tel: 01-340 47 39 Danimarka-Kopenhag. Tel: 01-707 566 İsveç-Stokholm. Tel: 08-367 576 Batı Berlin. Tel: 030-624 60 92

• 23 Nisan günü Bonn'da bir basın toplantısı düzenleyen Alman Sendikalar Birliği (DGB) FEBAG ile dayanışma içinde olduğunu açıkladı

DGB yöneticileri basın toplantısında

Alman Sendikalar Birliği (DGB) Genel Yürütme Kurulu üyesi Karl Heinz Göbels (solda) Bonn basın merkezinde yapılan basın toplantısında bedelin kalkmasını istedi. Sendikaların askerlik çağında Türkiye'den gençlerin yanında olduğunu açıkladı. Toplantıya katılan DGB Yürütme Kurulu Sekreteri Mete Atsu (sağda) basın toplantısından sonra gençlerle birlikte Bonn Büyükelçiliğine gitti.

Bu gençler 15 bin Mark bedeli nasıl ödesin?

Dünya Doğan (19 yaşında-Hamburg)

Çıraklık eğitimi yapıyorum. Aldığım para 500 mark. Annem, babam burada değiller, ben ağabeyimin yanında kalıyorum. Bedelli askerlik çağında gençlerin Bonn'a gideceğini duydum ve işyerinden izin aldım. Ben izin alırken bir başka arkadaş bunu duydu ve ne için izin aldığımı sordu, anlattım. Hemen o da izin alıp, beraber gelmek istediğini söyledi. Buraya geldiğimizde bir bakıyorduk, F. Almanya'nın her yerinde birçok genç de bizim gibi oku-

lundan, işinden, ailesinden izin almış gelmiş buraya. Basın toplantısında DGB bizi destekliyor, parlamentodaki partiler bize yardımcı olacaklarını söylüyorlar seviyoruz. Büyük Elçiliğe gittiğimizde bir mektubumuzu dahi almıyor. Biz T.C. vatandaşları değil miyiz? Neden sorunlarımızı ilgilendirmiyor? Milletçilerimiz bizi kabul ediyor da, Atase'neden kabul etmiyor. Bizim hükümetimiz izin ne yapıyor? Biz öksüz müüz? Zaten horlanıyoruz burada..."

Çetin O. (18 yaşında-Münih)

Ailede tek erkek çocuk benim. Aileden ayrı kalıyorum. İki sene elektriklik öğrendim. Ama bazı sorunların nedeniyle bitemedim. Yaklaşık 4 aydır işsizim. Şansım elverişli bir iş bulabileceğim. Ama alacağım para ayda 1300-1400 mark civarında olacak. Ev masraflarını karşılamak pek bir para birkirime imkânı. 15 bin mark ancak kredi yoluyla temin edilebilir, o da verilemez. Hiçbirimizin iş güvencesi yok. İşsizlik sorunu artık gençlerin korkulu rüyası olmaktan da öte, gençler işsizliğin psikolojisi, ruhsal etkileri altında kötü durumlara düşüyorlar. Hele böyle bir durumda 15 bin mark gibi aşırı bir bedel karşımıza çıktığında, işsizlik bir felaket haline dönüşüyor.

• DGB Yürütme Kurulu Üyesi Karl Heinz Göbels: "Kısa süreli askerlik için gençlerden özel vergi alınması anlamına gelen bedel bizim politik kültürümüze ve devlet anlayışımıza tersdir. Alman Sendikalar Birliği bedelin tamamen kaldırılmasını istiyor."

Federal Almanya'da kurulu 52 yerel girişimi temsilen çeşitli bölgelerden 50'den fazla askerlik çağındaki genç 22-23 Nisan 1985 günlerinde başkent Bonn'da çeşitli etkinlikler düzenledi. Şehrin en işlek yerlerinden Münsterplatz'da bir enformasyon çadırına gelen FEBAG'lı gençlerin ilk gün süren uyarı nöbeti özellikle Bonn'da yaşayan Türkiye'li vatandaşların büyük bir ilgi ve sempatiyle karşılandı. Alman Sendikalar Birliği DGB'nin düzenlediği basın toplantısında kamuoyuna seslenen, görüşlerini meclis partilerının sorumlularından destek gören gençler, Türkiye Bonn Büyükelçiliğinin bahçesinde bile sokulmadı.

Uyarı nöbeti

22 Nisan pazarı günü sabahın erken saatlerinden itibaren çadırlarını kuran gençler iki gün boyunca yüzlerce insanla karşılıklı konuşup, sorunlarını dile getirdiler. 8 bin bildiri, 2 bin broşür dağıtıldı. Gençler çadırı astıkları pankartlar ve boyunlarına taktıkları belgi yazılı kartonlarla istemlerini vurguladılar. "15 bin marklık bedel bir skandaldır", "Gençler el ele verelim, bedel sorunu çözelim". FEBAG yürütme kurulu-nun verdiği bilgilere göre askerlik çağındaki gençlerin bu eylemine

FEBAG'lı gençlerin enformasyon çadırına gelen yüzlerce kişi bedel sorununu tartıştı

SPD ve Yeşiller de FEBAG'ı destekliyor

23 Nisan günü öğleden sonra gençlerin aralarında oluşturulmuş 5 kişilik bir heyet, daha önce alınan randevular doğrultusunda Federal parlamento binasına giderek, parti gruplarının sorumluları ile ayrı ayrı görüşmeler yaptı. Yeşiller'den Uli Fischer, SPD'den Dr. Rudolf Binding, FDP'den Dr. Feldmann ve CDU/CSU grubundan Dr. Paul Hofacker kendilerini karşıladılar. Parti sözcülerini soruların hakkında bilgilendiren gençler konunun Federal parlamentonun, Avrupa Konseyi'nin ve Federal Savunma ve İşleri Komisyonu'nun gündemine getirilmesi ve partilerin en kısa zamanda kesin tavırlarını açıklamaları konusunda söz aldılar. Yeşiller ve SPD FEBAG'ın çalışmalarını destekleyeceklerini be-

lirtirken, FDP sözcüsü ise gelecek hafta Türkiye'ye gideceğini ve sorunu Savunma Bakanı Zeki Yavuzluk'le görüşeceğini dile getirdi.

Bonn etkinliklerinin ardından kendileriyle görüştükleri FEBAG Yürütme Kurulu üyeleri yaptıkları çalışmalar olumlu olarak değerlendirdiler. Görüşmede gençlerin kendi güç ve olanaklarını gördükleri, yalnız olmadıklarını hissettikleri ve kendilerini güvensinin arttığını söylediler. Büyükelçiliğin gençlere ve DGB temsilcilerine kapıyı bile açmayan tavrının yüz kızartıcı olduğunu belirttiler.

Bedelzede gençlerin bu eylemi Alman televizyonu ve Köln Radyosu tarafından geniş bir şekilde duyuruldu.

örgütlerinin de desteğini kazandı. Çeşitli örgütlerden bir dizi mesaj geldi. FİDEF Genel Başkanı Hasan Özcan, İşçiler Türkiye'de İşçiler Birliği Başkanı Halil İbrahim Yaşar ve SDAJ Yürütme Kurulu üyesi Patrick Köbele gençleri ziyaret ederek dayanışmalarını ilettiler, onların sorunlarını dinlediler ve kendi çalışmalarını hakkında bilgi verdiler.

DGB basın toplantısı düzenledi

Salı günü sabah saat 10'da Alman Sendikalar Birliği Bonn'da basın merkezinde bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıya 20'ye yakın Türk ve Alman basın mensubu, radyo ve televizyon katıldı. DGB Genel Yürütme Kurulu adına bedel uygulaması hakkında bilgi veren DGB genel yönetimi kurulu üyesi Karl-Heinz Göbels'in şu sözleri dikkati çekti: "Kısa süreli askerlik için gençlerden özel vergi alınması anlamına gelen bedel bizim politik kültürümüze ve devlet anlayışımıza tersdir. Alman Sendikalar Birliği bedelin tamamen kaldırılmasını istiyor." Karl-Heinz Göbels daha sonra şunları söyledi:

"Bedel uygulamasının olumsuz etkileri Türkiye yurttaşlarına Alman halkının birliğine dayanışmasına önemli ölçüde zarar vermektedir. Federal hükümet Federal Almanya'daki Türk emekçileri ve aile yakınları açısından önemli bir sorumluluk yüklenmiş durumdur. Bu sorumluluk dile getirilen konuyla ilgili olarak politik tavır koymaya zorunlu kılıyor. Böylelikle bu sorun sadece Türkiye'nin bir iç sorunu değildir. Özellikle Türk başbakanı Özal'ın şu anda Federal Almanya'ya yaptığı ziyaret böylesi bir girişim için değerlendirilmelidir. DGB bu nedenle Federal hükümetten ve özellikle Federal Dışişleri Bakanından Türkiye'de bedelli askerlik konusunda Alman-Türk hükümet görüşmelerinin gündeme getir-

nü küçük gösteriyorsunuz, bu aslında bir soygundur" şeklinde tavir belirtti. Bir çok genç FEBAG'ın adresini alarak, bölgelerinde de doğrultulda çalışma yapmak istediklerini belirttiler.

Bonn'da gerçekleştirilen bu bedel eylemi demokratik örgütleri, gençlik örgütleri ve göçmen işçi

belirtirken, öğlünün dağıtılması için bildiri ve broşürlerden aldı ve gençlere başlanıldığını. Gençleri ilgilleyen Almanların tavrı ise değişti oldu, yoldan geçenlerin kimsi, "siz burada kim zarla tutuyor, ölünce geri gidin" dediye de, genelde ilgiyle karşılandı ve kimsileri "siz skandal diyerek soru-

Hollanda'da hükümete Geri Dönüş Yasası'nda geri adım atıldı

Hollanda'da, hükümetin dayatma çabaları geri dönüş koşullarına karşı örgütlü eylem ve tepkiler türbinleri vermeye başladı. Hükümet, 16 Nisan'da, Aralık 1984'teki ilk önerilerin bir bölümünü düzeltti ve en fazla tepki gören maddeleri geri çeken yeni bir tasarı sunmak zorunda kaldı. 55 yaşın üzerinde olup da geri dönmekle Türkiye'de ayda 416 Gulden ödenek verilmesi türbin maddelerinin değiştirildiği ve bu miktardan az 700, en çok 1100 Gulden olarak saptandığı yeni hükümet önerisini de, HTTB ve Geri Dönüş Komiteleriyi biriktire söylenecek muhtemel tartışlar "yetersiz" olarak nitelendirir. 20 Nisan günü Amsterdam'da yapılan ve üç aylık çalışmaların sonuçlarını yansıtan toplantıda, geri dönüşle ilişkin haklar konusunda örgütlü, kararlı, biriktirilmiş ve yijinalca cabalarla önmeli yu alındığı, ana daha yapılacak çok iş olduğu ve savaşın sürdüğü vurgulandı.

İrileyeblecek için aradık çalışmaları yapılmaya başlandı. Hollanda'nın 59 yerleşim bölgesinde 7 bin işçiyi aramak yapıldı. Bu aratmalar, işçilerin yüzde 95'inin Hollanda hükümetinin geri dönüşüne ödenek ve yardımlarını 55 yaş sonrasıyla sınırlandırmaması kabul etmediklerini; yüzde 70'inin maaşlı dönüşten, yüzde 30'unun toplu para almakta yana olduklarını; geri dönüşe iş sunmış getirilmesini istemediklerini ortaya koyuyordu. Geri dönüş nedenlerinin başında ise işsizlik, ırkçılık ve ayrımcılık, çocukların eğitimine gelmiyor, kendi işini kurmak üzere dönmek isteyenlerin oranının çok az olduğu gözlemlendi. Anketek cevap verenerlerin yüzde 48 civarı işçiyi, konuya ve geri dönüşüne en fazla ilgi gösterenler 40-50 yaş arası yaş grubu olduğu anlaşıldı.

Gerek aratmeler, gerekse 24 bölgede binlerce işçinin katıldığı toplantılar, işçilerin haklarına sağıp hak pıkmaya kararlı olduklarını ve belli bir örgütlenme ve yol gösterilmesi gerektiğini ortaya koydu.

- terme süldüğünü çıkarılan etrafında kısa sürede toplanabilecekleri ni gösterdi. Bu etyemler Hollanda siyasal çevrelerinde de demokratik kamuoyunda da yankısal sahıptı. İşçiler, kendi haklarına sahip çıkmakta ve bu haklar için savaşmakta kararlı olduklarında araklarında çeşitli güçleri bulabileceklerini gördüler. 22 Mart 1985'te HTİB ve yerel geri dönüş komitelerinin ortak toplantısında, Hollanda'daki Türküyle işçilerin geri dönüşü ilişkin ortak öneri-

Çıkarılmak istenen geri dönme yasasına göçmen işçilerin örgütleri ve yandaş tepkisi Hollanda'da gıda işi çevrelerini ılgı ve tepkisiyle belirsizleşti, hükümet ilk tasarıyı çekmek zorunda kaldı. Sık sık "İstemlerimiz hakkımızdır" belirsizlikle, işi istemediklerini, sandıkları süren bir çalışmaya ve sömürgeci bir işverene karşı bir

ri sözkonusu gençleri haklan konusunda aydınlatacaktır. Ayrıca işçi temsilcilerini yöneticilerimiz bir çatıya, işyeri altınlarını işçi Türk yurttaşlarına parasız izin olanağı tanımınınsı ve böylelikle gençlerin ek vergi ödemeksizin, Türkiye'de tam süre askerliklerini yaptıktan sonra Federal Almanya'ya geri dönmekçilerinin sağlanmasını istiyecimiz. İş pazasının gergin durumda. Federal hükümetin sözkonusu olgudan yararlanarak alaycı bir biçimde geri dönüşü teşvik programını uygulamasına yol açmamalıdır.

DGB Genel Yürütme Kurulu üyesi daha sonra basın temsilcilerine başarılı çalışmalarını övenrek FEBAG'ın tanıtımı ve FEBAG'ın gençler arasında önemli bir demokratik çalışma yürüttüğünü vurguladı. Ardından söz alan FEBAG sözcüsü ise DGB'ye teşekkür etti ve FEBAG'ın neden kurulduğunu ve bugün 81 girişimi koordine ettiğini açıkladı. Sözcü, bedelli askerlikle ilgili, gençlerin bedelin tümüyle kalmamasından 5 bine inmesine kadar çeşitli istemlerini olduğunu, FEBAG'ın ise tüm bu istemleri desteklediğini söyledi.

Son olarak konuşan Düsseldorf Daimler Benz gençlik temsilcisi Abdullah Kıran ise gençlerin bedeli neden ödeyemeyeceklerini somut sayılar ve örneklerle dile getirdi.

Amsterdam'da geri dönüş toplantısı

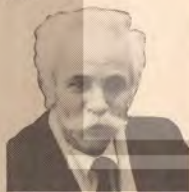

nu ve hükümete yakın Hollanda Hristiyan Sendikalar Birliği sözcükleri ve yarı resmi bir danışma organı olan Hollanda Yabancılar Merkezi sözcüğü de konuşmacı olarak katıldılar. Türkiye'nin Hollanda Büyükelçiliği ve Çalışma Bakanlığı makamları ise tüm ısrarlı çağrılara rağmen toplantıya gelmeyecek işçi sorunlarına verdikleri değeri (!) bir kez daha belli ettiler.

nusunda da görüş belirtme gereği ortaya çıktı ve toplantıya katılanlar bu konuda da yeni bir değerlendirme yaptılar.

Toplantıya, çeşitli bölgelerden gelen ve çoğunluğu geri dönüştürme komitelerini temsil eden yüzde yakın işçi katıldı. Bunun yanı sıra, Sosyal Demokrat Muhalefet Partisi, Hollanda İşçi Partisi, Pasifist Sosyalistler, Hollanda Komünist Partisi, Radikal Politik Parti'nin temsilcileriyle Hollanda İşçi Federasyonu

Binlerce işçiyi temsilen toplanmayı izleyen 90 civarındaki komite temsilcisi ve işçi tartışmalarına katılarak görüşlerini bildirirken, katılımları oldukça çeşitli olduğu, çeşitli çevrelerden işçilerin ortak sorunlarını görüşüp karara bağlayabilmek için bir araya geldikleri gözleniyordu.

Konuşmacıların tümü, hükümetin yasa tasarrufları eleştirirken kendi tutumlarını da ortaya koyuyorlardı. Siyasal partiler, hükümetin bu kararını destekleyen sözcüler, geri dönüş konusundanda önce yayıncıların, göçmen işçilerin, Hollanda'da yaşayan ve çalışma haklarının sonuna kadar korunmasından yana olduklarını vurguladılar ve özgürlüğe dayanan ve geri dönüşlerin tüm haklarının sağlandığı bir geri dönüşten yana olduklarını bildirdiler. **Passifist Sosyalist Parti** sözcüsü, hükümetin 55 yaş altındakiları uçaklıyık diye nekle kapı dışarı etme önerisini skandal olarak nitelendirerek konuşması dinleyiciler tarafından ve hevcılar karsılanan Radik

Figure 1

Foto: Mehmet Wenzel

Turgut Özal Hannover'de protesto edildi

Bu yıl Türkiye'yi "kardeş ülke" ilan eden Uluslararası Hannover Fuarı'nın açılışına gelen Turgut Özal Hannover'de sendikalar ve işçi örgütleri tarafından protesto edildi. İnsan ve işçi haklarının ayaklar altına alındığı ve Kürt halkına, tüm demokratlara karşı yoğun bir saldırıya geçildiği bir ülkenin başbakanı olan Özal'ın Bonn'da Federal Başbakan Kohl tarafından devlet töreniyle karşılanması kınandı. Alman Sendikalar Birliği (DGB) Hannover şubesi'nin 17 Nisan günü düzenlediği protesto toplantısında şube başkanı Norbert Knopf'un yanı sıra Kimya İşçileri

Sendikası ve IG-Metall Sendikası'nın merkez sekreterleri Özcan Sağlam ve Yılmaz Karahasan da birer konuşma yaptılar. Ortak Pazar üyeliği başlatıldıktan sonra doğacak serbest dolaşım hakkını ve geçim işçilerin Federal Almanya'daki sosyal haklarını satmaya gelen Özal'a, Sol Birlikli destekleyen Birlik Yolu, DGB-AF, FİDEF, Gerecht ADK, KKDK ve KOMKAR örgütleri 20 Nisan'da yaptıkları bir yürüyüşle protesto ettiler. Yürüyüş öncesi dağıtılan 12 bin bildiri ve açılan enformasyon standlarıyla rejimin gerçek yüzü tartışıldı.

Diktatöre göre Türkiye'de işkenne de yok siyasi tutuklu da...

Evren Antalya konuşmasında gene aba altından sopa gösterdi

Bir süredir Özal'ı öne sürüp tüm şimşekleri onun çekmesine sessizci seyirci kalan Evren, son günlerde, kimi demokratik çıkışlar rejimi zorlamaya başlarken, faşizmin askeri ayağına varlığını hatırlatmakla kendini almadı. Antalya'da, turizm haftasının başlaması münasebetiyle yaptığı ve "Düğün değil, bayram değil, enişten beni neden öptü?" sözünü hatırlatan konuşmasında, turizm ile terörizmi birbirine bağlamayı bozdu ve halletti, turizmle ilgili mesini istiyorlarsa bu rejimi des-

yan gelişmelerin başında Türkiye'deki rejimin, yurt dışındaki çok geniy yabanc çevreler tarafından şiddetle eleştirilmesi geliyor. Üstelik orta rejime ve uygulamalara karşı tepkiler tüm baskılara rağmen yurt içinden de yükselmekteydi. SODEP'in Küçük Kurultayı'ndaki "öncelikler bildirgesi"nde SODEP ilk kez "ekstremizm demokrasî" diyor ve bunun için Anayasa ile bazı yasaların değiştirilmesi gerektiğini ileri sürüyor-

du. Öteyandan DYP'de, Anayasa'da yer alan, eski siyasilerle siyaseti yasaklayan maddenin değiştirilmesini istiyor; daha da önemlisi DYP'deki Demirelçiler Evren'in şahsında askeri vesayete karşı çıkıyorlar. İşçi kesimlerinde de Türk-İş dahil, ciddi bir rahatsızlık ve iş hayatına yönelik yasaların değiştirilmesi istemleri vardı. İşte Antalya'da turizm haftası açılışında "Evren enişte Türkiye halkını bu yüzden öpmüştü..."

Konsey Komisyonu

Ermeni, Türk, Kürt gençleri! Sözümüz size

Ekrem AKSU

Tercüman'da bir başlık: "Talat Halman bir Ermeniyi kefil ol-du." Talat Halman kimdi, birden çıkarmadım, sonra hatırladım: 12 Mart döneminin kültür bakanlarındandı. Merak ettim, Talat bue Tercüman'ın neden hiddetlendirmiş, acaba bir teröristle ilişkisi mi varmı haberi okudum.

Meğer Washington'da Kongre Kütüphanesinin (ki dünyanın en büyük kütüphanelerinden biridir) Türkiye bölümü şefi emekli ol-muş. Onun boşalan yerine baş-urular olmuş, bu arada Sovey-terden ABD'ye göçen Çörekçi-yan isimli bir de Ermeni türko-ğoz başırmış. Yine Amerika'da bir üniversitede profesörlik ya-pan Talat Halman da başurulan arasından bu Çörekçiyan'ın uygun bulup onu tavsiye etmiş (anlaşılan Talat bue Amerika'da sözü dinlenen bir adam). Vay nasıl olmuş! Bir Türk nasıl Er-meni'yi tavsiye edermiş!

Ne Sovyetlerden ABD'ye göç eden Çörekçiyan'ın, ne de 12 Mart'ta bakan Talat Halman'ın sa-ınamak bizim işimiz değil. Bu gerçeği herhalde Tercüman'daki en azlı antikomünist meslek-daşlarımız bile kabul ederler. An-akç gövzenizin her türlüüne karşı durmayı görev bildiğimize bu konuda birkaç söz etmek boynumuzun borcudur. Şu zihni-ye bakan Tercüman'a kalsa bir Türkün bir Ermeniyi hiçbir al-ışverişi olmayacağı Mesela bir di-şçi giderken iyi bir dişçi ol-ımadığına değil, Türk mü yoksa Ermeni mi, onu araştıracağı. Bir bakkaldan alışveriş yaparken satıldığı mal taze mi, hile yapıyor mu, fiyatları ucuz mu diye bak-ırmayacağı, Türk mü yoksa Er-meni mi, ona bakacağı. Bir sa-ıntı eseri denildiğinde düşün-şen kendisi güzel mi, değil mi diye diğil, "sanatkar Türk mü, Er-meni mi?" diye soracağı. Bu- nın sonu nereye varır, düşünün hele. Varacağı yer bellidir: Nazi-lerin Yahudileri toplup diğil an- ettikleri gibi Ermenileri de to- plup diğil an etmeye.

Bakin kaderin cilvesine! Biz ki Osmanlı saltanatını yıkan devrin çocuklarıyız. Biz ki Osmanlı- nın devamı olmakla değil, Os- manlı padişahına başkaldıranla- rın mirasıyla olmakla övünürüz. Yine de Osmanlı padişahlarını, Tercüman'ın bu gövde dönmüş gövzenimize karşı savunmak zo- runda kalıyoruz.

Gerçek ortada: Birçok Osma- nlı padişahı Tercüman'ın bugün halkımıza aylamak istediği bu dar kafalılığı kapımadılar. Bu- nun örnekleri çoktur, saymakla bitmez. Ama hiç kimsenin gö- zünden kaçamayacağı kadar ko- caman birini hatırlatalım: İşte İs- tanbul'umuzda eşsiz güzelliğiyle ünlü Dolmabahçe Sarayı. Be- selbili 1856 yılında bu eşsiz sarayı yaptırın Sultan Abdülmecit im- marnını seçerken "Türk mü, Er- meni mi?" diye sormamış. Sor- mamış ve bu büyük görevi yetiğ- tiirdiği mimarlarla ünlü Ermeni

Balyan ailesinden Karabet ve Nikogos Balyan emfendilere ver- miş. (Yalnız Dolmabahçe Sarayı değil, şimdiki sadece harabeli ka- lan Çırağan Sarayı, Ortaköy Ca- mii ve bugün İstanbul'u süsleyen daha birçok yapı bu ailenin yetiğ- tiirdiği mimarların eseridir.) İyi ki de öyle yapmış! Böylece yurdu- muza bu güzel esere kavuştuğ- duğu için bu konuda Sultan Ab- dülmecit ile anlaşmışımız söyle- yebiliriz.

Dolmabahçe Sarayı ve daha birçok büyük eser nasıl Osma- nlı'nın sevap hanesine yazılıysa (asıl şerefin bu eserleri yaratan emek- lere ait olduğuna da unutmuyo- ruz). 1915'te Ermenilere karşı yapılan ve ne yazık ki yakın ta- rihin en büyük katliamlarından bi- ri olan katliam da Osmanlı'nın gi- nah hanesine yazıldır. Tercü- man'dan farklı olarak biz bu ger- çeği de ne unutmuyoruz ne de in- kar ediyoruz. Esasen inkar eden- lerin yalancılığına halkımız iyi bi- lir, çünkü bundan yitmişiyi önce yaptıkları bir gövdeyi pedleri- zmişken, nineninimizden dinledik, dinliyorduk.

Şunu da unutmuyoruz: Erme- nilere karşı yapılan katliamların baş

sorumlusu olan Enver, Talat ve Cemal Paşalar, yani İttihat ve Te- rakkipın başları, Osmanlı Devleti- ni Turan hayalleri peşinde ve Al- man emperyalizminin çıkarları doğrultusunda bir oldu-bittile 1 Dünya Savasına soktular ve mil- yonlarca insanı mayız oku yere kı- ydılar. Milyonlarca yurttaşımız a- kıltan, soğuktan, ilaçsızlıktan ölü- rken, İttihatçıları cepelerini, ka- salarını doldurdular, milyonlar (o zamanın milyonu bugünkü milyar demek) vurduklar. Sonun- da yaptıkları hesabını ver- memek için emfendilerinin yanına, Almanya'ya kaçtılar.

Osmanlı saltanatını yıkarak ku- rulan Türkiye Cumhuriyeti'nin Er- menilere karşı yapılmış olan katli- mın inkar etmesi, hele hele sa- vınnması gereksizdir. Osmanlı'nı borcunu niye biz ödeyelim? Bi- zim de ondan soracağımız hesap var. Gereksiz değil. Fakat anla- şılmaz değil. Bugün Türkiye'de idareyi ellerinde tutanlar Enver, Cemal ve Talat Paşalarına arala- rında kesin bir ayırım çizgisi çiz- meye yamyamıyorlar, çünkü Ev- renlerin, Özal'ın izledikleri polit- ka 65 yıl önceki devrimi Anka- ra hükümetinin politikası değil, Enverlerin, Talatların, Cemallerin politikası yakın bir politika. Ta- bil faklar da var. Mesela bugün- küler zamanı gelip katliamlarında Talatlar, Enverler gibi Berlin'e de- ğil, Washington'a kaçacaklar.

Tercüman, Hürriyet gibi gazete- lere bakarsanız Ermeni katli- mının inkar etmemek, hele hele mahkum etmek, yani bizim suya- zıda yaptığımız, bugünkü Asala- cı, bilmem ne Ermeni teröristle- riyle işbirliği yapmak demekmiş. Bu suçlamalar bizi korkutmaz, çünkü her konuda olduğumuz gibi ter- ör konusunda da alımız aptıdır. Teröristleri bir kesinlikle mah- kum ediyoruz. Mahkum ediyoruz çünkü halk gerçekleyle yapılsa yapılan terör banyor ancak geril- ciğe yanyor. Halkın arasına düşmanlık sokmak, gerçek düş- manı gizlemek isteyenlere yarı- yor.

Bu yüzden diğil başta CIA ol- mak üzere emperyalizmin tüm

gizli servisleri terör örgütlerine işlişiyorlar, aksine onlardan ya- rırlanmaya çalışıyorlar. Bunun da Türkiye'de, Federal Almanya'da, İtalya'da, Yunanistan'da ö- rnekleri çoktur, saymakla bitmez- tükenmez. Ermeni teröristlerin- den bir örnek verelim. İki ay önce Paris'te Orly katliamı davası gö- rülürken Fransız gizli servisinin katliamın yapıldığı dönemde baş- kan yardımcısı Jean Bak- louti Fransız ajanlarının ucuza bir süredir Asala'yı sözdüklerini ve bu örgütün eylemlerinin yakı- nın izlendiğini resmen açıkladı. Ayrıca yine Baklouti daha kat- liamlardan önce katliamlar baş- sorumlusu olarak mahkum olan te- rörist Garbisyan'ın telefon ko- nuşmalarını dinlediklerini seya- hatlerini izlediklerini de itiraf etti (Hürriyet, 25.2.85, s.9). Garbis- yan'ın tehlikele bir terör örgütü- nün sorumlularından biri olduğ- nu bilen, üstelik Garbisyan'ın onun hangi telefon kulübesinde ki- minle konuştuğunu bilecek ka- dar yakından izleyen Fransız gizli servisi bu adamı niye tutuklamı- ydı? Orly katliamını niye engelle- medi? Böyle davranan sıfr Fran- zız gizli servisi olsa, Fransız Er- meni teröristlerini destekliyor di- yelim. Gelgelelim bilyoruz ki, Fe- deral Alman ve İtalyan gizli ser- visleri hem de idam mahkumu olarak aranan Mehmet Ali Ağca' nın telefon konuşmalarını da- nı. Papaya saldırmadan önce dinliyorlardı. Yine de onu da tutuklamadılar. Durum ortada.

Katliam ve İttihat etkileri gibi NEDİ Ülkeleri gizli servisleri teröristleri çok yakından izliyorlar. Fakat engel olmuylorlar. Neden? Bu sorunun cevabını verebilmek için kâhın olmak lazım değil. Adamlar teröristlere engel olmu- yorlar, çünkü teröristlerin yaptık- lılarına işlerine geliyor.

Tercüman'dan, Hürriyet'ten söz ettik. Fakat sözümüz onlara değil. Sözümüz su veya bu na- denle, belki de kendisi açısında sayı değer ülküler arasında terö- rizmin geçeri olı olduğuna su- nularna. Özellikle bu yola sapan Ermeni, Türk, Kürt gençlerince. Gençleri Emperyalizme al-ı o- mayın! Göz kapalı gitmeyin. Al- kınızı kullanın. Terörizm haklara

1986'da İstanbul'da toplanırsa, Sosyalist Grup da "alternatif konferans" toplayacak

Büyük sermayeden üstü örtülü bir itiraf

‘Kemer sıkma’ üretimi ve yatırımları gerilettili

Büyük sanayi kuruluşlarında yapılan bir araştırmada, üretim ve yatırım miktarlarında meydana gelen gerilemelerin birinci nedeni olarak, iç pazarı daraltılması gösterildi ve böylece, Türkiye büyük sermayesi, “üstü örtülü” de olsa ekonomik durgunluğun önemli nedenlerinden birisinin “kemer sıkma” politikalarının kaynaklandığını “itiraf” etmek zorunda kaldı. İstanbul Sanayi Odası’nın (ISO) “1983 Yılında Dördüncü Üç Ayında İmalat Sanayi

Sektörünün Durumu” adlı araştırmasında, Türkiye imalat sanayinin yüzde 60 kapasite ile çalıştığı belirtildi ve sanayi kuruluşlarını, düşük kapasite ile üretim yapmaya zorlayan faktörlerin başında, “talep yetersizliği”nin geldiği kaydedildi. ISO’nun Türkiye’nin en büyük 930 sanayi kuruluşunda yaptığı araştırmada, Türkiye imalat sanayinin düşük kapasite ile çalışmasının ve buna dayalı olarak, yatırım ve üretim miktarlarında artışların sağlanamamasının

nedenlerinin yüzde 45’inin “talep yetersizliği”nden kaynaklandığı belirtildi. Araştırmaya göre, sanayi kuruluşlarının düşük kapasite ile çalışmasına, talep yetersizliğinin yanı sıra, yüksek faiz uygulaması ve kredi darlığı (mali sorunlar) ile hammadde ve enerji yetersizliği neden oldu. Araştırmada, Türkiye imalat sanayi işletmelerinde düşük kapasite ile üretim yapılmamasının nedenlerinin, yüzde 25’inin yüksek faiz ve kredi darlığından, yüzde 19’unun hammadde ve yüzde 7’sinin enerji yetersizliğinden kaynaklandığı belirtilti.

Nedenler değişiyor

ISO’nun araştırmasına göre, imalat sanayinin düşük kapasite ile çalışmasına ve buna bağlı olarak, yatırım ve üretim miktarlarının yetersiz kalmasına neden olan faktörler arasında, son birkaç yıl içinde önemli yer değiştirmeler oldu. Örneğin, 1980 yılında, sanayi kesiminin düşük kapasite ile çalışmasına neden olan faktörlerin başında yüzde 30 ile talep yetersizliği geliyor ve bunu, yüzde 21 ile hammadde yetersizliği izliyordu. Üçüncü sırada yüzde 20 ile talep yetersizliği ve dördüncü sırada da, yüzde 19 ile kredi sorunları yer alıyordu.

Böylece, hammadde ve enerji yetersizliğinin düşük kapasite ile çalışmaya etkisi, son üç yıl içinde yüzde 51 den yüzde 26’ya gerileken; aynı dönemde, talep yetersizliği ve kredi sorunlarının etkisi, yüzde 30’dan yüzde 70’e yükselmis oldu. Kapasite kullanımını

Sosyalist Enternasyonal uzayda silahlanmaya karşı çıktı

Reagan yönetiminin “yıldızlar savaşı” projesi, 77 sosyalist ve sosyal demokrat partinin oluşturduğu Sosyalist Enternasyonal’in 18 Nisan’da Brüksel’de sona eren toplantısında da eleştirildi.

Sosyalist Enternasyonal’in Başkanlığını yapan SPD Başkanı Willy Brandt, yaptığı konuşmada, toplantıya katılan hiçbir partinin bu projeyi savunmadığını söyledi. Aynı zamanda, Batı Avrupa’nın “barışçı bir uzay araştırması” programı geliştirilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

SE Başkan Yardımcısı ve Avusturya Sosyalist Partisi eski Başkanı Bruno Kreisky de ABD’nin askeri olarak Sovyetler’den geri olduğu iddialarının yalan olduğunu ve ABD’nin bu yalana dayanarak silahlanma yarışını sürdürmek istediğini söyledi.

Moskova, Amerikalı amiralin çağrısına olumlu cevap verdi

Sovyetler Birliği, atom silahı denemelerini durdurmaya hazır

Nisan ayının ortasında Sovyetler Birliği Yüksek Prezidyumu, ABD’de bulunan “Savunma Enformasyon Merkezi” yöneticilerinden ve Amerikan atom denizaltılarının filosunun “babası” olarak tanınan emekli amiral Larogve ve Carrell’a gönderdiği mektupta 6 Ağustos 1985’den itibaren atom silahları denemelerini durdurulmasına hazır olduğunu duyurdu. “Enformasyon Merkezi” yöneticileri daha önce yaptıkları bir çağrı ile Hiroşima’ya atom bombası atılmasının 40. yıldönümünde, atom silahları denemelerinin ABD ve Sovyetler tarafından karşılıklı olarak durdurulmasını önermişlerdi.

MICHAİL SIMYATIN
SBKP-MK Sekreteri

Sovyetler Birliği verdiği yanıtta tüm atom denemelerine son verilmesini öngören Sovyet önerisini de anımsattı. Sovyetler Birliği’nin böyle bir uygulamaya her zaman hazır olduğunu belirttikten, atom silahlarına sahip devletlerin olumlu tutum almaması durumunda da konuda moratoryum uygulanmasına daha da erken

geçilebileceği üzerinde durdu. Bunun atom silahlanma yarışının frenlenmesinde önemli bir adım olacağı belirtildi.

23 Nisan günü yapılan Sovyetler Birliği Komünist Partisi MK Plenumunda Genel Sekreter Gorbaçov, Cenevre’de bir süre önce ilk aşaması tamamlanmış olan ABD-Sovyet görüşmeleri üzerinde de durdu. Gorbaçov, ABD’nin uzay silahlarının görüşülmesinden kaçınmakla ilgili sonuçlara varmaya zorlaştırdığını belirtti. Bu tavır ile Reagan yönetiminin 1985 Ocak ayında görüşmelerin nasıl yürütüleceği konusunda yanlış anlaşmayı da bozduğunu hatırlatan Gorbaçov, ABD’nin bu yaklaşımını düzelttiğini umduğunu söyledi.

Nisan ayının üçüncü haftasında bir haftalık bir yıl niyet ziyareti için Federal Almanya’ya giden Yüksek Sovyet delegasyonu başkanlık yapan SBKP MK Sekreteri Michail Simyatin 19 Nisan’da Bonn’da yaptığı basın toplantısında Federal Almanya yönetiminin Reagan’ın uzay silahlarındaki projeleri desteklemekte telâşını endişe ile karşıladıklarını belirtti. Sovyet parlamenterler, Federal Almanya’daki temalarında, uzay silahlarının Avrupa’da da ilişkileri gerginleştireceği üzerinde durarak yöneticileri uyardılar. Ayrıca, Sovyetler Birliği’nin Federal Almanya ile sadece normal değil, aynı zamanda iyi komşuluk ilişkileri sürdürmek dileğinde olduğunu vurguladılar.

Vietnam zaferi 10 yaşında

Vietnam halkının ABD emperyalizminin saldırganı karşı yitirdiği savaşı zaferi yapıyor.

Dansı gerici diktatörlük altında acı çeken halkların başına

Arjantin’de cuntacı generaller mahkemede hesap veriyorlar

Latin Amerika ülkelerinden Arjantin’de, 22 Nisan’da, eski diktatörlerin yargılanmasına başlandı. Aralarında eski cunta başları Jorge Videla, Roberto Viola ve Leopoldo Galtieri’nin de bulunduğu cuntacı generaller, verdikleri emirlerle 70’li yıllardaki adam kaçırmaya, işkence ve cinayetlere yol açtıkları yargılanıyorlar. Davada 700’ün üzerinde cinayet, işkence ve adam kaçırmaya olayı incelenmektedir.

Öte yandan davanın başlatıldığı gün onbinlerce Arjantinli, yeni Devlet Başkanı Raúl Alfonsín’i

LEOPOLDO GALTIERI - JORGE VIDELA - ROBERTO VIOLA

Onlar da “bölücü” ve “bozguncu” mu ki?

Özlem ÖZGÜR

Elimin altında, İstanbul Sanayi Odası’nın (ISO) hazırladığı, “1983 Yılında Dördüncü Üç Ayında İmalat Sanayi Sektörünün Durumu” adlı bir belge var. Bu yayın, üzerinde yoğun tartışmaları yapıldığı ve polemiklerin sürdürüldüğü, bütün sıcak konulara ışık tutuyor. Türkiye kapitalizminin ve “24 Ocak Kararları”nın, ne menem birşey olduğunu merak mı ettiniz? Peki-

to ile çalışmaya neden olan faktörlerin ilk sırasında, “talep yetersizliği” gösteriliyor. Hem de, yüzde 45 ağırlıkla. Bu olgu yalnızca, yığınların enflasyonun altında ezildiğini göstermekle kalmıyor. Aynı zamanda, süngülerin gölgesinde, bunların bütün yıl boyunca yığınların sırtına yıkıldığını; ancak bu yöntemle bulunamıyacakları, asıl maddelerini büyük sermaye-

nu merak mu ettikleriz? Ekho-
mik bunalım karşısında, ege-
men sınıflar, neden mi co-
zumsuz ve çaresizdir? Bu bel-
gede, üstü örtülü de olsa,
bu soruların bile yanıtları var.
Örneğin, Turgut Özal, 18
Nisan 1985 tarihinde Köln
Radyosu'nda yaptığı konuş-
mada, Türkiye halkının enfla-
syona ezilmediğini, gelir ve
ücret artışlarını, sürekli
enflasyon oranının üzerinde
saptandığını söyleyebilmiştir.
Bu sözleri karşı, "yalana bak
yalana" dese, Özal kalkıp
"bunlar bölücü, bozguncu
ve vatan haini" diyerek işin
içinden sıyrılacaktır. İyisi mi,
Özal'ın bu sözlerini, birakalım
büyük sermayenin kendisi ya-
natlasın.

Sözünü ettığımız belgenin
41 ve 42. sayfalarında, 1983
yılında, Türkiye'nin en büyük
sanayi kuruluşlarının yüzde
66'sında, işçi ücretlerinde
hiçbir değişiklik olmadığı
kaydediliyor. Yani 1983 yılı-
nda, fiyatlar yüzde 39 oranında
artış göstermiş; ama, işçilerin
yaklaşık üçte ikisinin ücretle-
ri, yerinde saymış. Ne var ki,
işçiler yine de ezilmemiş...
Özal haklı. Enflasyon, silindir
değildir ki...

Daha bitmedi. Holding pat-
ronlarımızın, Özal'a vereceği
birkaç yanıt daha var. ISO'nun,
1980 öncesine ilişkin ya-
yınlama baskıyım. Bu dö-
nemde, holding patronlarımızın,
şikayeti oldukları konuları
birinci maddesinde, sürekli iş-
çiler var. Ücretler, çok yüksek
bulunuyor. Sürekli grevler
den şikayet ediliyor. Ve bun-
ları, üretim gerilemesine ne-
den olduğu söyleniyor...İl-
ginçtir ki, ISO'nun son yayı-
nında işçilerden, ücretlerden
en küçük bir şikayet yok...
Yorumlamaya gerek var mı-
dır?

Sürdürülm. Bunalım öncesi,
holdinglerimizin pazar dar-
tıdığını, tüketim yetersizli-
ğini, en küçük bir şikayeti
yoktur. Bunalımın 1980
öncesi yıllarında bile, talep
yetersizliği, düşük kapasiteli
üretim neden olan faktörle-
rin son sıralarında yer alıyor.
ISO'nun ilgili yayınının 21.
sayfasında ise, düşük kapasi-

mayacağına, büyük sermaye
nini kendi silanını, şimdi dö-
nüşünü önü vurmaya başladığını
göstüyor.
Yine dönüp, ISO'nun 1980
öncesi yayınlamına baskı-
yım. Bu dönemde, holding
patronlarının, ne kredi ve ne
de faiz oranlarında, en kü-
çük bir şikayeti yoktur.
ISO'nun son yayınında ise,
üretim yetersizliğinin neden
olan faktörlerin ikinci sırasın-
da, yüksek faiz ve kredi kit-
liği yer alıyor. Hem de, yüzde
25 ağırlıkla... Bu durum, "24
Ocak Kararları"nın başta ge-
len silahlandıran birisinin da-
ha, şimdi dönüp sermaye sı-
nırını vurmaya başladığını
göstermiyor mu?

Devam edelim. Özal, Köln
Radyosu'nda yaptığı konuş-
mada, bir başka şey daha
yumurtlamıştır. Özal'a göre,
Türkiye hızla sanayileşmekte;
sanayileşmiş ülkeler katego-
risinde yer almakta ve dahası,
Türkiye'nin gerçekleştirdiği
kalkınma hızları, dışarda
"takdir" ve "hayranlıkla"
karşılanmaktadır. Kimlerin
"takdir" ve "hayranlıkla"
karşıladıklarını bilemiyoruz;
ama Özal'ın bu yargısına, hol-
ding patronlarının verdiği ya-
nıtın, "Türkiye ekonomisi-
nde dal kırdırmıyor" şeklin-
de olduğu biliniriz.
Örneğin, ISO'ya ait sözünü
ettiğimiz yayının 24. sayfasın-
da, Türkiye yapım sanayi ya-
tımlarına ilişkin anket sonuç-
ları yer alıyor. Sonuçlar şöyle:
Türkiye'nin en büyük 930 sa-
nayi kuruluşundan 791'i;
1983 yılında bir kuruluş yatı-
mı yapmamış, taş üstüne taş
koymamış. Dahası, Türkiye'nin
en büyük parabolabaların
yüzde 78'i de, 1984 yılında
hiç yatırım yapmayacaklarını
söylemiş...

Kimin inanalım? Özal'a mı,
yoksa holding patronlarına
mı? Özal, herşey yerli yerin-
de, Türkiye ekonomisinin cid-
di bir sorunu yok diyor. Ak-
sini söyleyenler, "maksatlı"
kişiler, "bölücü" ve "bozgun-
cular"dır diyuyoruz. Özal ne
demişse, holding patronları
tersini söylüyor. Holding pat-
ronları da "bölücü" ve "boz-
guncu" mu ki...

Kimin inanalım? Özal'a mı,
yoksa holding patronlarına
mı? Özal, herşey yerli yerin-
de, Türkiye ekonomisinin cid-
di bir sorunu yok diyor. Ak-
sini söyleyenler, "maksatlı"
kişiler, "bölücü" ve "bozgun-
cular"dır diyuyoruz. Özal ne
demişse, holding patronları
tersini söylüyor. Holding pat-
ronları da "bölücü" ve "boz-
guncu" mu ki...

Devlet Başkanı Ral Alfonsín
in çağrısına uyulmuş, başkanı Bu-
nos Aires'te bir gösteri yürüyüşü
yaptı; demokratik düzenin korunmasını ve eski ge-
nerallerin hakettiği cezaya çarptırılmasını istedi.
Arjantin'de askerel diktatörlük döneminde en az
9 bin kişi cuntanın kurbanı olmuştu. Ülkede 1983
yılı sonbaharında yapılan seçimlerle tekrar demok-
rasi düzeni geçilmiş ve yeni seçilen devlet başkanı
Alfonsín, cuntacı generallerin yargılanarak, cezalan-

KOMUTAN ORTEGA
**Nikaragua'daki
"Kontralar"a
yardım önerisi
onaylanmadı**

23 Nisan akşamı yapılan oylama-
da Reagan yönetiminin Ni-
karagua'daki karşı-devrimcilerle 14
milyon dolar daha yardım pla-
nasını önerisi ABD Temsilciler
Meclisi'nde reddedildi. 180 mil-
letvekilli yardım verilmesini onay-
larken, 246 milletvekilli de karşı
oy kullandı. Karar, Reagan'ın Ni-
karagua politikasının ABD parla-
mentosunun tümü tarafından
onaylanmadığını göstermek açı-
sından önem taşıyor.

Bir süre önce de Kontra'lara
yardım kararı ABD Senato'sunda
görüldü, ve yardım önerisi az
bir oy farkı ile onaylanmıştı. Şim-
di, hükümetin tasarısnın Kongre'
nin uzlaşma komisyonunda tek-
rar ele alınması gerekiyor.

Temsilciler Meclisi'nin yardımı
onaylamamasını memnuniyetle
karşıladığını belirten Nikaragua
Devlet başkanı Ortega, ABD ile
bir süredir kestilmiş olan görüş-
melerin başlatılmasını yönündeki ta-
lebinin yineli.

700'ün aşkın elyazma, el yazması,
adam kayıtları dosyası ele alında
dınlacaklarını açıklamıştı.
Bilindiği gibi Arjantin'de 1976 yılında bir askeri
darbe ile iktidara gelen cuntacı generallerin yöneti-
mleri süresinde ülkede 30 bin kişi kaybolmuştu. Ül-
kede demokratik düzene geçtikten sonra, kaybo-
lanların başına ne geldiğini araştırmak üzere bir
komisyon kurulmuştu.

Lübnan'da politik bunalım ve çatışmalar durmak bilmiyor
İsrail, Lübnan'dan çekiliyor mu, yerleşiyor mu?
Nisan ayının üçüncü haftası içinde İsraili ısgal
kuvvetleriyle birlikte hareket eden sağcı Hristiyanlar
Sayda kent yakınlarındaki iki Filistin kampı-
na yoğun top ateşine tutarak, 50 kadar kişinin ölü-
müne yol açtı. Güney Lübnan'da ve Beyrut'da
çatışmalar sürerken İsrail'de "güvenlik kuşağı" adı
altında Lübnan topraklarının bir bölümüne el koy-
maya, burada mevziler kurmaya ve üsler inşa etme-
ye başladı.

Bilindiği gibi Lübnan'da nisan ayının ikinci haf-
tasında Başbakan Rasit Kerami de Beyrut'un batı
kesiminde değişik milis gruplar arasında süren
yoğun çatışmaların önlenememesi üzerine istif-
a etmişti. Bu durumda Lübnan'da ortaya çıkan hü-

Ocak ayında yapılan başkanlık seçimlerini Neves'in kazanması ülkede bayram sevinciyle karşılanmıştı
Neves'in ölümü diktatörlere yarayabilir
Breziya'da 21 yıllık diktatörlükten sonra demokratik seçimlerle devlet başkanı seçilen, ancak resmen görevi
devralacağı gün ağır bir hastalık nedeniyle ameliyata alınan Tancred Neves, 20 Nisan'da öldü. Neves'in
yerine Başkan Yardımcısı Jose Sarney atandı. Sarney, devlet başkanlığı görevini devraldığı toplantıda,
Neves'in programını aynen uygulayacağını açıkladı. Ancak Sarney'in devlet başkanı olmasının yalnızca
ülkede yıllardır kilitli olan ellerinde bulunduran diktatörlüğün işi yarıyacağı bildiriliyor. Sarney'in, ölen de-
vlet başkanı Neves'in aksine, 1964 yılındaki askerel darbeyi desteklemiş olması ve tüm diktatörlük dö-
nemde generallerle işbirliği yapmış olması da bu iltidayı güçlendiriyor. Neves'in partisi olan Demokratik
Hareket Partisi (PMDB) de Sarney'e karşı fazla bir sempati beslemiyor. Öte yandan Neves'in cenazesi
devlet töreni yapılmak üzere Sao Paulo'dan başkent Brasilia'ya götürülürken yaklaşık 2 milyon Brezilyalı
sokaklara döküldü. Ülkede diktatörlüğe karşı elde edilmiş bulunan demokratik kazanımları korumaya ka-
rarı olduklarını gösteriyor.

mosun üzerinden 10 yıl geçti.
30 Nisan 1975 günü son bulan
savay, yarım milyon Vietnamlı-
nın ve Vietnam halkının üzerine
sürülen 60 bin Amerikalı helik-
terin yarması malolmuştu. Bu-
ğün sosyalist bir cumhuriyet
olan Vietnam Güneydoğu As-
ya'da güçlü bir barış kalesi.

Lübnan'da gittikçe daha kritikleşen ve bir ABD
müdahalesine daha açık hale gelen koşullarda bar-
ışçı bir çözüm için uluslararası bir Ortadoğu kon-
feransının biran önce toplanması önem kazanıyor.
Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun kararı doğ-
rultusunda Genel Sekreter Perez de Cuellar'ın bu
yöndeki girişimleri, sosyalist ülkeler, bağılantısız
ülkeler ve Arap ilericiler yönetimleri tarafından des-
tekleniyor.

Ocak ayında yapılan başkanlık seçimlerini Neves'in kazanması ülkede bayram sevinciyle karşılanmıştı
Neves'in ölümü diktatörlere yarayabilir
Breziya'da 21 yıllık diktatörlükten sonra demokratik seçimlerle devlet başkanı seçilen, ancak resmen görevi
devralacağı gün ağır bir hastalık nedeniyle ameliyata alınan Tancred Neves, 20 Nisan'da öldü. Neves'in
yerine Başkan Yardımcısı Jose Sarney atandı. Sarney, devlet başkanlığı görevini devraldığı toplantıda,
Neves'in programını aynen uygulayacağını açıkladı. Ancak Sarney'in devlet başkanı olmasının yalnızca
ülkede yıllardır kilitli olan ellerinde bulunduran diktatörlüğün işi yarıyacağı bildiriliyor. Sarney'in, ölen de-
vlet başkanı Neves'in aksine, 1964 yılındaki askerel darbeyi desteklemiş olması ve tüm diktatörlük dö-
nemde generallerle işbirliği yapmış olması da bu iltidayı güçlendiriyor. Neves'in partisi olan Demokratik
Hareket Partisi (PMDB) de Sarney'e karşı fazla bir sempati beslemiyor. Öte yandan Neves'in cenazesi
devlet töreni yapılmak üzere Sao Paulo'dan başkent Brasilia'ya götürülürken yaklaşık 2 milyon Brezilyalı
sokaklara döküldü. Ülkede diktatörlüğe karşı elde edilmiş bulunan demokratik kazanımları korumaya ka-
rarı olduklarını gösteriyor.

BİLİM/TEKNİK

İŞTE EN GELİŞKİN BİLGISAYARDAN BİRİNİN KARMASIK YAPISI. AMA O DA HATA YAPABİLİR...

Bilgisayar, atom ve "kazara" ölüm...

ABD basınına göre, 1960 yılından bu yana ABD savunma sisteminde bulunan elektronik beyinler yaklaşık 3700 kadar yanlış alarm verdiler. Böylesi yanlış alarmlar sonucu "kazara" olabilecek bir nükleer patlama milyonlarca insanın ölümüne yol açabileceği gibi, tüm den bir nükleer savaşı da başlatabilir.

Buğün ABD Avrupa'ya, giderek daha çok nükleer başlıklı füze yerleştirme çabasında. Bu çaba "kazara" olabilecek nükleer patlamaların tehlikesini çoğaltıyor.

3 Ekim 1979 sabahı, ABD Hava Kuvvetleri'ne bağlı bir uçak radarı daha boğuşunda, ne olduğu belirlenemeyen bir maddenin ABD'ye doğru yol aldığı saptadı. Bu bilgiler hemen Colorado'da bulunan ABD Hava-Uzay Savunması Genelkurmay'ndaki elektronik beyine iletili. Elektronik beyin şu yanıtı verdi: "Bu madde bir Sovyet nükleer denizaltısından fırlatılmış bir füzedir". Ve arkasından da ABD Balistik Füze Servisi Saldırı Merkezi'ne "başvuruma" emrini verildi. Hemen birkaç dakika içerisinde saldırıya geçme emri verildi. Ancak son anda radarlar bu maddenin ne olduğunu saptayabildiler: "Bu madde uzaya gönderilen bir ABD uydusuna bulunan bir füze parçasıdır". Ve bizler

meye başlanan Pershing füzelerinin hedeflerine ulaşması için 6 ile 8 dakika yeterlidir. Böylece Pershing füzeleriyle ilk ve ani vuruş hesaplanıyor. Eğer birgün yukarıdaki "tatbikat programı" örneği bir durumda karşılaşılsaydı, bu alarmın doğru olup olmadığını kontrol etmeye yeterli zaman olmayacağı ve anında saldırılacağı.

15 Eylül 1980'de bir ABD üssünde B-52 tipi nükleer bombalamaya uçağı, üzerinde bomba yükü varken aniden ateş aldı. Yangını söndürmek için üç saat gerekti. Bu üç saat boyunca Dakota ve Kuzey eyaletlerinde yaşayanlar "kazara" bir ölümü burunlarının dibinde gördü.

Öte yandan ABD Kongresi'ne sunulan bir raporda Boeing ve General Dynamics kuruluşları tarafından üretilen, denizden karaya atılabilen "Tomawak" nükleer başlıklı füzelerde üretim yanlışlıkları olduğu ve bu yanlışlıklar sonucu nükleer felaketlerin doğabileceği bildirildi.

Washington Post gazetesinin gözlemci J. Andersen'in yaptığı bir araştırma sonucunda, ABD Nükleer Stratejik Kuvvetleri'nde çalışan personel arasında alkol, uyuşturucu madde kullanımı yaygın olduğunu saptadı. Bu alışkanlıklara sahip kişilere, nükleer savunma sisteminin füzeleriyle denetleme, yönetme, elektronik

Yabancı eğitimi ve yabancılar politikası alanında şu günlerde, yabancı öğrenciler için anadil derslerinin gerekliliği daha yoğun bir biçimde ve yeni "bağlaşıkları" birlikte tartışılıyor. GEW (Bilim ve Eğitim İşçileri Sendikası) yıllardan beri bu dersin yeni bir ders olarak konmasını istiyor. GEW'nin Bremen şubesi bu konuda daha da ayrıntılı bir öneriyi karara bağlayarak, bundan sonra soruna nasıl yaklaşılması konusunda ortak bir temel oluşturdu:

1) Anadil dersleri yabancı öğrenciler için yeni zorunlu bir ders olarak konmalı ve Alman eğitim makamlarının denetimi altında olmalıdır.

2) Ayrıca bu derslerin, dersler bütünü içinde alınabilmesi için gerekli koşullar sağlanmalıdır.

Birinci öneriye ilişkin gerekçeler

a) Çocuğun, içinde bulunduğu ilk topluma hazırlanışının ve düşünmesinin gelişiminin taşıyıcısı olarak anadil'in görevini, okulda, ikinci dil (hele aniden olursa kesinlikle) yerine getirmeye.

b) İki dilin öğrenilmesi koordine edilirse, ikinci dil olan Almancayı öğrenim süreci anadil tarafından desteklenir, geliştirilir ve hızlandırılır.

c) Anadil, özellikle ailede ve aynı ülkeden gelmiş diğer insanlarla iletişiminde en önemli araçtır.

d) Anadil, öğrenen ülkenin (anavatanın) edebi ürünlerinin öğrenilmesi ve ülkeye ilgili bilgi edinmesinin de aracıdır.

e) Olası bir geri dönüş anadil, yaşamın her alanında vazgeçilmez iletişim aracıdır.

İkinci öneriye ilişkin gerekçeler

Daha da ivedi hale gelen eski bir istem...

F. Almanya'daki yabancı öğrenciler için anadil dersleri

Tutarlı bir anadil eğitimi politikasına öncelikli göçmen emekçi çocuklarının ihtiyacı var...

olduğu gibi bugün de hâlâ a) bilgi edinme; b) düşünceleri düzene koyma; c) diğer insanlarla iletişim için önemli bir araçtır.

Temel olarak anadil'in yerine getirmek zorunda olduğu bu işlevlere buradaki yabancı çocuklar için bir yenisi eklenmektedir. Zira anadil, ikinci dilin öğrenilmesinde temel araçtır.

Sayıt iş göçmenlerinin aileleri bir veya iki öğrenci kuşağı sonra evde anadil konuşmamacak olurlarsa, yani bu ailelerin çocukları 20 veya 30 yıl sonra ağılmalanının Almancanın yardımıyla değerlendirmeye başlarsa ve iletişim, bir

gerekçe gösteriyorlar. Bunlardan da makamların gereklerini kendi gerekçeleri haline getirmemeleri istiyor. "Bu tutumdaki kimselerle ya yabancıların bulunduğu okullarda ya da az öğrencili azzınlıkların organizasyon gerçekten yeterli değilse onlara şöyle derim: "Öyleyse organizasyonun geliştirilmesi için çaba gösterin. Buna gücünüz yetmiyorsa, hiç olmazsa durumun herbatlığını anadil dersine karşı gerekçe haline getirmeyin."

4. Dil sayısının olduğu konusu: Bremen'de okullarda 72 farklı anadil olduğunu bize hatırlatanlara da aynısını söylemek zorundayım. "Arkadaşlar", derdim, "Mali yü-

düşmanı eğitimler gösteren öğretmenlerin tutumundan doğan zorluklara değiniyor. Onlara şöyle derim: "Bu tutumdaki kimselerle ya yabıllığınız her yerde yoğun, sürekli ve dayanışmayı sağlayıcı biçimde tartışın".

7. Başarısız denemeler konusu: Bir de "Biz anadil dersleri yapıyoruz, hem de iki yıldan beri, ama hâlâ..." diye söze başlayanlar var. Onların sözünü kesip şunları söylerim: "Anadil derslerinin çocuğa neler getirdiğini bilemezsiniz. Şayet çocuklar anadil dersi görmemiş olsalardı nelerin olacağını çocuğun içine bakıp göremezsiniz. Gerçekten anadil dersinin gerekliliğine

kasını ancak yüzeyde ve çok az destekler. Asıl önemli olan şudur: Şayet bizler anadil derslerini, dersler bütününe içine alınmış bir biçimde; bütün okul türlerinde ve her sınıfta; özellikle Almanca dersleriyle sıkı bir bağlantı içinde; yabancı çocukların özel öğrenim durumuna içerik, dil ve yöntem açısından uygun olan iki dilde hazırlanmış ders materyalleriyle; Alman eğitim makamları denetiminde; öğrencilerin geldiği ülkeden gelen, iki dili de bilen ve buradaki toplumla kaynaşmış öğretmenler tarafından yapılmasının gerçekleştirilmesine ve tanınmasına, bizim gibi düşünmeyen ve aynı şey için başka gerekçeler gösteren ve başka amaçları olanların "yardımıyla" da katkıda bulunabildiğimizde, yanlış bağlaşıkları konusunda endişe duymamamız gerekir. Zira böyle bir anadil dersi geri dönüş dalgasının geliştirmekten daha çok geri-tek-tir.

11. Velilerin isteği konusu: Çok sık olmamakla birlikte ararsa şu gerekçe de öne sürülüyor: "Hele şu veliler! En azından bazı veliler çocuklarını anadil dersi görmesini istemiyorlar. Bu veliler daha çok, çocuklarını Almanya'da okutma başlamak istemiyorlar ve sonra bir meslek... ve üniversite..." Velilerin ağızla konuşan bu kimselere de, asıl anadil'in ihmali edilmesinin Almanya'daki okullarda başarılı olmanın önünü tıkadığını ve bu kimselerin velileri bu konuda aydınlatılmalı gerektiği hatırlatılmalıdır. Bundan başka, en azından ilericiler öğrenen arkadaşlar, Türk velilerin görüşlerini, örneğin Türkiye'deki askeri rejimin değerlerendirilmesi veya Kur'an kurslarının insanın temel gereksinimleri arasında olduğu gibi konularla, haklı olarak pekala kuşkuyla karşılayo-

Profesör Doktor
K. Liebe-Harkort
Çeviren:
Ender Hepsöyler

Ve nihayet çocuklar!

bir bire parçadır." ve bizler belki de yatığımızda müsl müşal ayurken üzerimizden şöyle "kazara" geçen ölümden haberli değiliz.

Bu olaydan bir ay kadar sonra birgün aniden ABD savunma sistemindeki kırmızı alarm lambaları yanıp sönmeye başladı. Elektronik beyin hemen şu saptamayı yapıyordu: "Soyetler hastalığı füzeleri yoğun bir saldırıya geçti." Bu yanıtın sonra derhal nükleer saldırı emri verildi. Saldırı hazırlıkları sürerken, yapılan yanlışlık altı dakika sonra bulundu: Elektronik beyinleri programlayan bir görevli yanlışlıkla "tahliat" programı bandını elektronik beyine takmış. Sonuç, altı dakika süren bir nükleer savışı tehlikesi.

Bugün Avrupa'ya yerleştirildi.

İnsan beyni ve yetenekleri

İnsan beyni ve yetenekleri nelerdir?

Saniyoruz bu soruya kesin yanıt vermek kolay olmayacak. Genelde toplumsal yaşam içinde neleri yapmakla yetenekli olduğumuzu tam olarak biliyoruz mu? Acaba içimizden kaçımız şu sorulara şüphesiz insanın yaratıcılığı gücü sonsuzdur. Gündüzdeki bilimsel ve teknik ilerlemelere bakıldığında gerçekten de insanın yaratıcılığı gücünün sonsuzluğu görüldü.

Amma bu gücü herkes kullanabiliyor mu? Bilimsel araştırmalara göre, insan beyni, gücünün ancak birinde bir, evet birinde bir kadar çalışmaktadır. Kendi beyin gücünün olağüstüne çıkarılabilir olduğuna çok şüpheleniyoruz. Bu nedenle "beynimizi" pek yormuyoruz. Bununla herkesin birer dahisi olması ge-

venma sisteminin füzeleri ile netleşme, yönetme, elektronik beynin programlama gibi bölümlerinde rasmaktadır. Bu demektir ki insan çeken bir görevli emir altındaki füzelerle sonra bir dünya yolculuğuna çıkması düşüylebilir, saldırı füzeleri Soyvetler Birliği'ne yönelik olduğu için de...

İşte bunlar da dünyamızın başka bir sonu. Ama nedenler değişmiyor; bu sonu nükleer bir savaş getiriyor. Ya beyni bulan bir elektrik beyni, ya görülmüş "kaza"lar, ya da göklerde füzelerin üzerinde Soyvetler Birliği'ne doğru yollan kafaşları esrarla çekmiş bir ABD'li görevli bize getirebilir bu sonu. Bu son'da kimsenin birbiriye "yahu kazara ölüyor musun" bile bilemeyeceği zamanı yoktur.

rektiğini öne sürmüyoruz. Ama göstereceğiz bir kaç babayla beynimizin, onun yaratıcı gücünden çokça yararlanabileceğimizi belirtiyoruz. (Bu konuda bilim adamlarının yaptıkları önerilerin bazılarına aşağıda sizlere ileteceğiz.)

Aşağıda vereceğimiz bazı örnekleri insan beyninin gücünü göstermesi açısından ilginç buluyoruz:

● Bazı tarihçilere göre Sezar ve Büyük İskender, kendi askerlerinden 30 bin kadınınyı yuz ve isimleriyle tanıyabiliyorlardı.

● Napolyon bir dakikada 2 bin kelimeyi, Balzac yamı saatte orta kalınlıkta bir romani okuyabiliyordu.

● Fransız matematikçi Dagber, bilim adamları önünde yapılan bir denemede, 3 dakika 43 saniyede 10 tane matematik problemi çözdü. Aynı çözümleri bir bilgisayar 5 dakika 18 saniyede yaptı.

● Moskovalı bir gazeteci 35-40 saniyelik bir zaman süreci içerisinde 20 grupluk bir sayılar tablosunu belleğine geçirebiliyor ve birkaç ay sonra aynı tabloyu hatasız tekrarlayabiliyor.

gerekçeler

Anadil dersinin derstir bütününü içine almaması ama uygun bir anadil eğitimi için önkoşuldur.

a) Anadil derslerinin okuldaki organizasyonunun bütününü içine almaması yabancı öğrencilere ayrımcı bir eğitim uygulamasına tehlike oluşturmaktadır.

b) Bu yeni ders ancak okuldaki organizasyonunun bütününü içine almırsa okuldaki günlük yaşamı zenginleştirecektir.

c) Anadil dersi derslerinin, ancak anadil derslerinin derstir bütününe entegre edilmesinde sayeside öğretmenler topluluğuna kaynaşabilecektir.

d) Anadil dersinin derstir bütününün içine alınması sayeside Alman ve yabancı ailelerin eğitim alanındaki sorunlarının ortak olduğu da belirginleşecektir.

e) Düzenli sınıflarda işlenen konulara anadil dersinde işlenen konuların ipek ve yöntem yönünden birbirine koşut olması, tüm öğrenme sürecinin kordinde edilmesini olası hale getirecektir. Bu süreçte anadil ve ikinci dil kaynaşmasını özel bir önem taşır.

1. Para konusu: Yöneticiler para olmadığında söyleye (bu istemin yasa geçmesi tabii ki masrafa mat olacak) anlamakla bütün işlemlerinde anadilini kullanırlar ve bu gereksiz yasa insanları korkutucu şeyler için her zaman para bulunduklarını ve bulanaçlarını gösterebilir, göstereceğiz de. Bundan başka, bu konuda sağlam bilgileri topladın, yetkililerin paraları harcamada yaratıcı karşısında da tartışmaya girmen.

Ama arkadaşlar "Güçlüyorsa işte, para yok, istemini geri çek" derse onlara şunu sorarım: "Bağlı ne kadar demokratik bir istemi, enfilenlerden birer istemi, insan haklarının gerçekleştirilmesi yolundaki bir istemi geri çekmek için, para-hale miyların silahlanma-yara harcandı bir ülkede ve zamanda-bizim için ne zaman gerekecek oldu? Arkadaşlar, devletin bizi aldatan mali endişelerini kendi sorunumuz yapmayalım" derim onlara.

2. Öncelik konusu: Bazılar "Su sara daha önemli sorunlar var" derse, onlara hak verim; ama onlara diğer önemli sorunlara ilgili bilgi edimlerini için zaman vermeden önce, bu konuda genelde geçerli, ipeği aşından sözde gerekçelerdirilmiş görüş ileri sürmelerini isterim.

3. Organizasyon konusu: Diğer bazı kışkırtıcılar da hemen hemen hiç çözümün olarak görüldük, okuldaki organizasyon konusunu

veya basırları ve iletim, bir zamanlar anadil alanı diye olamaz, belki o zaman anadil dersleri sorunu, gelinen ulküye yönelik kültürel benliği bulma açısından bir önem taşıyacaktır. Ama bugün anadil dersleri, yabancı çocukların fırsat eşitliği için en önemli önkoşullardan biridir.

Anadile karşı gerekçelerin sağlam bir temeli var mı?

Gerçi bu istemin yasa geçirmesi konusunda pek çok güçlük var, ama bu güçlüklerden çıkarak ortaya sürülen karşı gerekçelerin hiçbirini anadil okula geliştirilmesinin ivedilikle atılacak kadar güçlü değildir.

Aşağıda bu tür "Anadile karşı gerekçelerin" 13 tanesi belirtiliyor ve bu karşı gerekçeler çürütülüyor.

1. Para konusu: Yöneticiler para olmadığında söyleye (bu istemin yasa geçmesi tabii ki masrafa mat olacak) anlamakla bütün işlemlerinde anadilini kullanırlar ve bu gereksiz yasa insanları korkutucu şeyler için her zaman para bulunduklarını ve bulanaçlarını gösterebilir, göstereceğiz de. Bundan başka, bu konuda sağlam bilgileri topladın, yetkililerin paraları harcamada yaratıcı karşısında da tartışmaya girmen.

Ama arkadaşlar "Güçlüyorsa işte, para yok, istemini geri çek" derse onlara şunu sorarım: "Bağlı ne kadar demokratik bir istemi, enfilenlerden birer istemi, insan haklarının gerçekleştirilmesi yolundaki bir istemi geri çekmek için, para-hale miyların silahlanma-yara harcandı bir ülkede ve zamanda-bizim için ne zaman gerekecek oldu? Arkadaşlar, devletin bizi aldatan mali endişelerini kendi sorunumuz yapmayalım" derim onlara.

2. Öncelik konusu: Bazılar "Su sara daha önemli sorunlar var" derse, onlara hak verim; ama onlara diğer önemli sorunlara ilgili bilgi edimlerini için zaman vermeden önce, bu konuda genelde geçerli, ipeği aşından sözde gerekçelerdirilmiş görüş ileri sürmelerini isterim.

3. Organizasyon konusu: Diğer bazı kışkırtıcılar da hemen hemen hiç çözümün olarak görüldük, okuldaki organizasyon konusunu

da aynımsı söylemek zorundayız. "Arkadaşlar", derdim, "Mali yönetimin ve eğitim makamlarının sizlerin dikkatini demokratik hedeflerden ve de anadil öğreniminin gerçekleştirilmesinden sapırtıp kendi zorluklarına yönelmelerine izin vermiyoruz. Her şeyden önce sendikalar okula bızlar bu sınırları bulandırılmasına izin veremeyiz. Tabii bunlar, yabancıların arasındaki azınlıklara özellikle Türk-kıyvalar arasında Kürtlerle ilgili, anadil dersleride bağli duyuru politik sorunlar için de geçerlidir. "Arkadaşlar", demem gerekir, "en önemli olanı gerçekleştirilmeye engel olmamasına izin vermiyoruz ve geriyne kalın gücünüzle de bundan sonra veya aynı anda atılacak adım için de milcadede etmenizi gerektirir size unutturmayla çalışmalarına da müsaade etmeyin."

5. Yabancı çocuklara ayrıcalık tanınacağı konusu: Bazılar da, öbür öğrencilerden daha çok ders gerekçeleri için yabancı çocuklara bir ayrıcalık tanımış olacağımı söylüyorlar. Bu çevezeğin arkasında saklanırların, çoğunlukla okula ve okulun eğitim görevine karşı kuşku duyan, yani bu düzeyde daha uzun süre okula gimeyi kesinlikle bir ayrıcalık olarak görmeyen kimseler olduğuna söyledikten sonra, onlara şu hatırlatılmalıdır: Yabancı çocuklar her alanda ihmal ediliyorlar. Ama aslında bu ihmalin olduğu her alanda dengesiizliği dengelemek ve devleti buna zorlamak topluluğun ahlaksal yükümlülüğüdür.

Anadil dersi için mücadele edenlerin, öncelikle Türk çocukları için kaygılanmalarından ötürü, anadil istemini eleştirenler arasında başka bir grup da bölgede 50, 60 veya 70 ulustan konuşa göre Türk çocuklarına (bir kez daha) ayrıcalıklı davranılacağını söylüyorlar. Bu gerekçeyi gösterenler, ülkemizde eşitlikli toplumsal politikanın temel ilkesi olduğu ve bu nedenle de, diğerlerine verilmeyen şeyin Türklerde de verilemeyeceğini bizi indurmayla çalışıyorlar. Böylece eşitlikli amacı, her işi grubunun elindeki güdere artan bir oranda ve hepsinin elinde aynı oranda az şey kalıncaya, yani hiç bir şey kalmayınca kadar alınması biçiminde tamamen tersyüz ediyor.

6. Öğretmen arkadaşların düşüncesi konusu: Bir bölüm de, sorunları tanımayan hatlı yabancı

ya yabancı öğrenciler, Türkçen- tene bakıp görmezden. Gerekten- tene dersinin gerçekleştirilmesini istiyorlar, bu derslerle yoğunlaştırılması, geliştirilmesi ve amaca uygun bir biçimde dersler bütününü içine alınması için çalışın."

8. Öğretmenlerin niteliği konusu: Alman ve özellikle-bazılar böyle diyor-yabancı öğretmenlerin yeterli nitelikte olmadıkları da gerekçe olarak gösteriliyor. Ve ben onlara şunları derim: "Bu konuda, öğretmenlerin niteliği arasında ayırımın vazgeçerilmez haddisidir. Bu durumda da Alman ve yabancı öğretmen arkadaşların niteliklerinin geliştirilmesi istemini destekleyin. Daha çok meslek için eğitim kursları nitelisi yükseltilsin, bu kursların nasıl yapılması gerektiği konusunda öncülük geliştirin ve bu kurslara katılmalık için, öğretmenlerin ders verme yükümlülüklerinin azaltılmasına da söylemeye unutmayın."

9. Dil bilme konusu: "Biz Türkçe bilmiyoruz ki" diyenlere de şöyle yanıt verilmelidir: "Anadil dersini sizin vermeniz gerekmiyor ki. Türk öğretmen arkadaşları unuttunayn, onlarla daha yoğun biçimde birleştireceğiz ve Türkçenin en önemli alanlarında sizi aydınlatılmasını sağlayın. Belki bu sayede daha da çok şey öğrenmek için ilginiz artar."

10. Gerye dönüs konusu: Bazi arkadaşlar da, yabancı öğrenciler için anadil dersi isteminden sakınılması gerektiğini söylüyorlar. Gerekçe olarak da, bu istemin şu sırada izlenen yabancılar politikasına yardımcı olacağını ve ağırlıklı olan göstermelik bir önlem olarak kullanılabileceğini gösteriyorlar. Böyle bir istem yabancı düşmanı bir hava-yi isteyecek veya istemeden-yabancı politikacılar tarafından kötüye kullanılabilir. Sendikalarla resmi CDU politikasının yuysuğu izlenimi dofabilmir.

Bu gerekçeyi getirenler önce şu sorunlara: Anadil dersi için bizi gösterdiğimiz bir dizi konuşma var. Karşı taraf da bu dersin konuşma için girişimde bulunursa, bizim gerekçelerimizin önemi azalacak mı?

Bunun dışında, kamuoyunda anadil dersi konusunda yapılan tartışma yabancı ailelerin gerye dönüs konusuna kadar verilmelerine hemen hemen hiç etki etmedi. Bu tartışma "yabancılar dışarı" politi-

lar

Ne nihayet çocuklar! 12. Çocukların istegi konusu: Çocukların kendileri de-böyle söyleyenler- sık sık çok kültürlerine ve anadillerine karşı direnme gösteriyor. "O dil konuşanlar böylesine aşaklanıyorsa ve çocukların kendileri de bu aşaklanıyorsa yani anne-babasıyla, vatandaşlarıyla ve onları "anavatan"ı getirdikleri yarıgırları çektiği içindeyse, çocukların bu direnişine hiç de şaşmamak gerekir" denebilir, ancak, "Durum böyle diye, bızın çocukların bu tutumunu gücündirmemizi mi gerekir? Başlangıçta çocuklar bu işi kavrayamıyor ve ya kavramamaya engelleyenler diye eğitim il-kelerimizi rafa mı kaldırmamız gerekir?"

13. Çocuklara yük olur konusu: Değirmek istediğini son grup da, çocukların yükünü zaten çok taşıdığını söylüyor. Bunu söyleyenler gerçekten çok sert eleştirmek gerekir diye düşünüyorum. Onlara önce "Kimi taşıdığınız mı? Çocuklar mı, yoksak kendinizi mi?" diye sorarım. Gerçekten çocukları kastediyseniz onlara şunu sorarım: "Hangi boyu zaman için çocukları yükten kurtarmak istiyorsunuz? Evde veya para kazanmak için dışarda yaptıkları işler için mi? Yoksa elektrikli trenle oynatabilecekleri veya hala ve amcayla birlikteli pastaneyi dondurma yemeğe gidebilecekleri için mi? Yoksa bu zamanda piyano dersine veya tenis oynamaya girmesi için mi?" Bundan başka, öğrencilerin okula anadillerini kullanırlar, geliştirebilmeleri için yardımcı olmamız gerekir.

Bu gerekçeyi getirenler önce şu sorunlara: Anadil dersi için bizi gösterdiğimiz bir dizi konuşma var. Karşı taraf da bu dersin konuşma için girişimde bulunursa, bizim gerekçelerimizin önemi azalacak mı? Bunun dışında, kamuoyunda anadil dersi konusunda yapılan tartışma yabancı ailelerin gerye dönüs konusuna kadar verilmelerine hemen hemen hiç etki etmedi. Bu tartışma "yabancılar dışarı" politi-

Faşizmin yenilişinin 40. yılında, halkların bu büyük bayram gününde Sovyet Şairi Aleksandr Tvardovski'nin destansı bir şiirini sunuyoruz. Tvardovski de faşizme karşı sanatıyla savaştan koca ordunun erlerinden biri. Tıpkı Nazım Hikmet gibi, Neruda, Aragon gibi, A. Kadir, Enver Gökçe gibi devrimci sanatın o yüce pınarından beslenen şairlerden biri... Moskova önderinde nazi katillerine karşı savaştan şehit düşen kahramanlara sesleniyor...

Savaş Bittiği Gün

Aleksandr TVARDOVSKI

(.....)

Savaş bittiği gün o şölen gününde
Tüm namurlar inan ederken zaferi
Bir an özel bir duyguyla
Sarsıldı hepimizin yüreği

Yolun sonunda, vardığımız o uzak ülkede
İlk kez vedalaştık, ayes gümbürtüsü altında
Savaşta yaşamın yitiren herkesle
Canlılar biziyle nasil vedalaşırsa

Ruhlarımızın derinliğinde o zamana kadar
Vedalaşmamıştık öylesine dönmülmece
Bir eşitlik vardı aramızda sanki
Bir sayım listesiydi ayıran biziyle sadece

(.....)

Fakat şimdi bu özel dakikada
Yücelik ve hüznü dolu bu an
Aynıyorduk artık sonsuzca
Bu salvo ateşleri ayırıyordu bizi onlardan

Uğuldayan çeliği namurların
Anlattı bize çelik yitkiler arasında sayılmayacağımızı
Ve yiterek bir duman içinde uzaklaşmadaydı gitgide
Şehit arkadaşlarla dolu kryn

Yoğun tabakası arasından günlerin ve yılların
Bu ateş dalgalan çekip götürüyordu onlardan bizi
Ve onlar bir şey söyleyemezlerdi, dilsizdiler
Ve sallayamazlardı arkamızdan ellerini

İşte böylece ezikliği içinde yazgımızın
Vedalaştık bu bayram gününde dostlarla
Onlar ki son güne dek savaşın
Bizimle aynı saftaydılar daha

Onlar ki yarısına kadar ancak
Geçebilmişlerdi büyük yolunu o kanlı yılların
Onlar ki kimsine daha
Mezar olmuştu balçıklı sulan Volga'nın

Onlar ki henüz Moskova önderinde
Derin karlara gömülmüş kalmışlardı
Varoşlarda şehrin, öncü birliklerde
1941 kış

İsmail Çoban ile resim sanatı üstüne söyleşi

Aydın KARAHASAN

Resimlerimde ağırlık noktası insandır... Acısı, sevdası, yengisi, yenilgisiyle insan...

İsmail Çoban'ın Wuppertal'deki atölyesindeyiz. Atölyenin dört yanı boy boy resimlerle dolu. Yağlıboya, suluboya, gravür, tahta oymadan litografiye kadar resim sanatının her alanında ürün veriyor Çoban. Tükenmez bir enerjiyle yaratıyor da yaratıyor. Ne zaman atölyesine uğrasam ya yeni bir gravürü ile karşılaşıyorum ya da yeni başladığı büyük boy bir yağlıboya tablosunun önünde görüyorum Çoban'ı. Geçenlerde gene uğradım atölyesine. Ben sordum, o söyledi. İşte söyleşimizin özeti.

Karahasan: Yıllardan beri Avrupa'da sanatçılarız, özellikle Türkiye'den ressamlarımız var. Bugün Avrupa'da bir Türkiye resminden, bir Türk ekolünden söz edilebilir mi?

Çoban: Hayır, ne yazık ki böyle bir ekolden henüz söz edilemez. Bunun çeşitli nedenleri arasında en önemlisi Avrupa ekollerinin, daha doğrusu Paris ekolünün Paris'te eğitim görmüş ressamlarımız Türkiye'ye getirilmesi olmalıdır. Her şeyini dışardan alan bir ülke henüz Avrupa'da bir ekol kuramaz. Türkiye ile Avrupa arasındaki kültürel bağın kopuk oluşu böyle bir ekolün doğmasını pek olası kılmamaktadır. Bizde klasik anlamda bir resim geleneğinin de olmayışı yeni bir ekol yaratmaya engel olmaktadır. Resim sanatının halktan kopuk oluşu, topluma dönük sanatın ancak çeşitli engeller karşın yeni yeni yapılmaya başlaması, değerli ressamların sanatın dışı çerçere ürün vermeye çalışması ilerisi için bir umut taşıyabilir.

Karahasan: Topluma dönük sanat dedi de aklına geldi. Günümüzdeki tartışma konularından birine değineceğiz. Devrimci sanat üstüne. Bu konuda görüşlerin düşüncelerinizi anlatır mı?

Çoban: Bence konuyu geniş boyutlarla ele almak gerekir. Örneğin Goya sarayda resim yaptığı halde devrimci bir sanatçıydı. Onun pek çok desenlerinde, gravürlerinde, özellikle "Savaşın Vahşeti" adlı seri yapıtlarında toplumun

da plastik değer dediğimiz olgu ya yakalayabilmek, onu yansıtabilmek. Bu başarıldığı zaman devrimci sanatı varılabilir bence. Karahasan: Bizde ve Batı'da sanatın, sanatçıların durumu kısaca karşılaştırır mısınız?

Çoban: Batı'da resim sanatının kökeni çok eskilere dayanır. Resamları Medya'lı'lerden başlayarak bir çok kişi ve kuruluş desteklemiştir. Onlara siparişler vermişler, onları korumuşlardır. Resim sanatı Batı'da kültürün bir parçası olmuştur. Bizde ise gerek Osmanlı toplumunda gerekse yeni zamanlarda sanatın, sanatçının destek görmesi şöyle dursun, tarih boyunca sanatçılar kahrredici işler, ezilmiş, horlanmış, pek çoğuna tarifişiz acılar çektilerimştir. Ne dün ne bugün sanata gerekli olan o özgür hava yaratılmıştır. Bizim burjuvazi ilkel ve geri olduğu için sanatın ne özüne ne de ladına varabilmektedir. Toplumsal uy-

RESSAM İSMAİL ÇOBAN'IN "ZİNCİRLİ İNSAN" ADLI YAĞLI BOYA TABLOSU ÜZERİNDE ÇALIŞIRKEN GÖRÜLÜYOR

nış katkıda bulunmaya çalışan sanatçıdan korktuğu için bunca baskı, bunca zulüm yapılmaktadır. Sanatçıya. Yalnız sanatçı değil toplumun her tabakasındaki düşünen insana. Kültür seviyesi düşük olan bu burjuvazi kendi köklerini bile tanımıyor. Örneğin kendine özgü mimaris olan ah-

İSMAİL ÇOBAN'IN KISA ÖZGEÇMİŞİ

1945 yılında Çorum'da doğan İsmail Çoban köy emekçisi bir ailenin on ikinci çocuğu. Çok küçük yaşta anasını yitiren Çoban on iki kardeşten hayatta kalan altı çocuktan biri. Köyündeki ilk öğretmeninden sonra bir meslek için İstanbul'a gelen Çoban daha sonra terzilik yapmaya başladı. Ankara'da İktisat Okulu'nu bitirdikten sonra Doğu Anadolu'nun Sirt kentinde öğretmenliğe başladı. 1965'te İstanbul Tıbbiği Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nda başladığı sanat eğitimini 1971'de Wuppertal'deki Tıbbiği Sanatlar Okulu'nda tamamladı. Halen Wuppertal'de serbest ressam olarak çalışıyor.

şap bir yapıyı yıkıyor da yerine taş yığını zevksiz, duygusuz, sağır gökdelenler dikmeye kalkışıyor. Böylece de geliştiği, büyüdüğü sanıyor. Yaratıcı bir yanı olmadığı için her alanda olduğu gibi yapı sanatında da Avrupa'daki, Amerika'daki bina biçimlerini kopya etmeye başlıyor.

Karahasan: Avrupa'daki sanatçıların bir kısmı Avrupa sanatçılarıyla ilişkilerinde midirler?

Çoban: Bu ilişkiler bugün oldukça iyidir. Beraber çalışma olanakları vardır. Müsterek sergiler açılmakta, beraber kültür etkinlikleri yapılmaktadır. Kültür ve sanatın uluslararası dilini yerli ve yabancı sanatçılar çok iyi kullanmaktadır. Bu diyalogun daha da geliştirilmesi gerekmektedir. Her alanda olduğu gibi bu alanda da sıkı bir işbirliği, sıkı bir dayanışma gösterilmelidir.

Karahasan: Sanatta, özellikle senin sanatında konunun yeri ve önemi nedir?

Çoban: Benim resimlerimde konunun ağırlık noktası insandır. İnsanın her yönüdür. İnsanı acısı sevdasıyla, yengisi yenilgisiyle, doğası çevresiyle bir bütün içinde yansıtmaya çalışıyorum. Bir düşünürün dediği gibi: "İnsanı ilgilendiren her şey beni de ilgilendiriyor."

Karahasan: Beğendiğin sanatçıları?

Çoban: Otto Dix, Käthe Kollwitz, Max Beckmann, Nazım Hikmet.

Karahasan: Bu güzel söyleşi için çok teşekkürler sevgili Çoban.

Çoban: Ben de teşekkür ederim.

HDF ve FİDEF okuma günü düzenlediler

28 Nisan günü Duisburg Bildungs Centrum'da HDF, FİDEF ve Kaynar Kitabevi ortaklaşa bir okuma günü düzenlediler. Atao Behramoğlu'nun Federal Almanya'da yeni yayınlanan "Türkiye Güzel Yurdum, Özgün Yurdum" adlı kitabından şiirler okuyarak katıldığı okuma gününde Mahir Ozan

Essen Kültür Merkezi açıldı

Essen, Friedrich-Ebertstr. 37 adresinde faaliyet gösteren SANDER ve ETİD yayınsal bir kuruluş, değişik bir sanat gösterisinde bulundu.

Türk ve Alman sanatçıların ortak resim sergisinin açılışına katılanlarda bir katilim oldu. 200'ün üzerinde Türkiye'li, Alman ve diğer uluslardan konukların katılımıyla gerçekleştirilen açılışta Tahsin İsmailoğlu, Mahir Ozan

Ve öldüler, ümit bile edemedim
Son bir saygı görevi yapacağımı
Arkadaş eliyle serpilmiş
Bir toprak tümseği altında uyumayı

Hepsiyle bir bir vedalaştık hepsiyle
Yazgıları epti olmasa da
General onlarla da ölüm öncesinde
Çavuş olacak kadar az yaşayanlarla da

Yarıya indirilmiş sancakların
Aynı büyük örtüsü altında
Vedalaştık içimizden bir bir
Tüm şehit arkadaşlarıyla

Vedalaştık ve dindi uğultusu ateşlerin
Ve zaman akıp geçti
Bir avuç toprak olan o arkadaşların
Üstünde ağaçlar kaç kez yaprak değiştirdi

Ve yeniden yeniden yapraklar yesecek
Büyüyecek çocuklarımız ve torunlarımız
Fakat her zafer gününde, her salvo ateşinde
Biz o büyük ayrılığı anımsayacağız

(.....)
Nasıl unutulabilir onları nasıl
Nasıl yaşarız ayırıp kendimizi onlardan
Nasıl görmeyiz onların gözleriyle dünyayı
Ve nasıl içitmez onların kulaklarıyla bakan

Ve sonuna vardığımızda yaşam kavgasının
Gellip çatlığımızda ölüm eşliğine
Kayıtsız kalabilir miyiz o arkadaşların
Doştuluğuna ya da sitemine

Çünkü ot değiliz biz ve ot değil onlar
Aramızdaki bağ koparılamaz
Öyle bir yakınlık ki bizi birleştiren
Ona ölüm bile ulaşamaz

Sizler, dünya savaşının şehitleri
Bizim mutluluğumuz için toprağa karışanlar
Yaşayanlar kadar sizin için de
Söylüyorum türkülerimi

Sizin ben dostlar, sorumluyum size
Canlılara karşı nasıl sorumlusam
Ve bir gün alırsam yalan söyleyecek kadar
Sapmamam gereken bir yola saparsam

Ve eğer inanmadığım sözler söylersem bir gün
Onları gereğince yamayandan daha
Ve henüz tepki gelmeden yaşayanlardan
Sizin sessiz siteminiz ulaşacak bana

Ve ölenlerin vereceği yargı
Sarsar en az canlanırlık kadar ruhu
Yaşasın içimde son nefesime dek
Zaferin ve o büyük vedalaşmanın salvosu...

Çeviren: Atıl Behramoğlu

İsmail Çoban'ın bir tablosu: Güneşi içenlerin halayı...

Dünyanın 26 büyük müzesinden 500'ü aşkın eser Frankfurt El Sanatları Müzesinde

Osmanlı dönemi Türk sanatı Frankfurt'ta sergileniyor

Nisan ayının sonunda Federal Almanya'nın Frankfurt kenti bir "Osmanlı baharı" yaşamaya başladı. Frankfurt'un yeni ve görkemli **El Sanatları Müzesi**'nin açılışı, 25 Nisan'da, Osmanlı dönemi Türk sanatı sergisiyle yapıldı. İkinci Dünya Savaşı sırasında bombalanan müze binasının tümüyle yeniden yapılarak yeniden açılışı başla başına bir olaydı. Bu sanat alanına en büyük rengi, 500'den fazla son derece değerli parçadan oluşan Osmanlı dönemi Türk sanat eserleri veriyordu.

Sergide 13. yüzyıldan başlayarak Türk el yazma sanatından örnekler, ipek ve yün halılar, seramik, çini, altın, mücevher, Viyana kuşatması sırasında kullanılan Osmanlı Otağı, silahlar, zırlar yer alıyor. Her biri büyük değerde, kimileriyle paha biçilmez nitelikte olan bu sanat eserleri başta Topkapı Müzesi olmak üzere, Osmanlı dönemi Türk sanatına ilişkin parçalar bulunan 26 dünya müzesinden derlenmiş. Üç yıldan beri hazırlanan bu sergi için, Topkapı Müzesi bugüne dek tıltılızile uyguladığı kuralları bozarak pek çok önemli ve değerli sanat eserinin bir süre için yurt dışına çıkmasına izin vermiş.

Özellikle sergide yer alan halı ve çiniler, Avrupa uygarlığının tanımadığı bir üslup ve renklilikle sanatseverleri etkiliyor ve bu güzelliğiyle yapıtları andız ustaların

SERGİDE YER ALAN OSMANLI DÖNEMİNE AİT İKİ VAZO

saygı büyük.

El Sanatları Müzesi'ndeki sergi 30 Ağustos'a kadar sürecek. Frankfurt'ta, şu günlerde Osmanlı havası estiren sadece **El Sanatları Müzesi**'ndeki sergi değil. Bu sergi bir bütününlü sadece bir parçası. Aynı 26'şında Palmengarten'de açılan ve 12 Mayıs'a kadar sürecek olan Osmanlı çiçekleri sergisi, Osmanlı bahçe ve çiçek kültürünü yansıtan sona gözler önüne getiriyor. Laleler, güller, karanfil ve sümbüller, bu geleneksel çiçeklerin başta gelenleri. Osmanlı çiçekleri sergisi, El Sanatları Müzesi'ndeki Türk sanatı sergisiyle birlikte gezildiğinde, aynı çiçeklerin,

aynı renklilik ve inceliklere, seccadelere, seramiklere, tabaklara, vazolara, madene nasıl işlenmiş olduğu görülüyor. Palmengarten'deki çiçek sergisinin ilginç bir yanı da 16. yüzyıldan Osmanlı İmparatorluğu'ndan Avrupa'ya gelen ve Avrupa'da o zamandan beri tanınmaya başlayan çiçeklerin, örneğin lale ve sümbülün, leylak ve atketanesinin tanıtılması.

Osmanlı sanat ve kültürünün tanıtılması bütününde yer alan önemli etkinliklerden biri de "Osmanlı sanatı müziği" konserleri. 24 ve 25 Mayıs'ta verilecek bu klasik Türk musiki konserleri bir yan-

dan Avrupa'da hemen hiç tanınmayan bir müzik türünü tanıtmak, öte yandan şu dönemlerdeki müzik kargaşası ve yozlaşması yanında, Osmanlı müziğinin-arkatı nışel değeri ağır bassa bile- nasıl köklü bir kültür ürünü olduğunu hissettiriyor.

Frankfurt Şehir ve Üniversite Kütüphanesi'nde açılan küçük sergide de Osmanlı İmparatorluğu ve Avrupa'ya etkilerini inceleyen her türden eski yayınlar yer alıyor. Bu sırada şehir kitaplığında da, 20. yüzyıl Türk edebiyatından örnekler sergileniyor.

Haziran ayının 10'u ile 14'ü arasında, Frankfurt'ta, Türk tarihi, Anadolu medeniyeti, Türk folkloru ve benzeri konularda çeşitli konferans ve sempozyumlar yapılacak.

Bu etkinliklerin bir bölümü, özellikle de el sanatları sergisi Frankfurt'tan sonra Essen'e de gidecek.

Sanat tarihçileri, Avrupa ve Amerika'nın Yunan, Çin, Hint, Mısır, İran gibi eski büyük kültürlerin izlenimlerine bir ölçüde daydıktan ve şimdi gözlerin aslında sandığından çok daha az tanınan ve bilinen Osmanlı kültür ve sanatına çevrildiği görüldüğünde, Aslında bu türden de çok az tanındığı ve bilindiği ve sanatın, daha büyük ilgi ve sevgiyi gerektirdiğini bir çiçek sergi ve etkinlik bile ortaya koyuyor.

"Hararet nardadır, sacda
değildir,
Keramet baştadır, taçta
değildir,
Her ne arar isen kendinde
ara,
Kudüste, Mekke'de,
Hac'da değildir."
(H. Bektaş Veli)

Herten'de Hacı Bektaş Veli Gecesi

27 Nisan Cumartesi günü Herten'de ünlü Türk düşünürü Hacı Bektaş Veli'yi anma gecesi yapıldı. Geceye Hamdi Tanses, Ali Mahir, Mesut Cobanoğlu, Frank Bahir, Aşık Mızrabı, Cevat Kenanoğlu ve Friedens Saz Gruppe katıldılar.

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Şimdi bir de KDV'yi kaldırırsek, o zaman postu tam deliririz işte" **Sakıp Sabancı**

"Her yığdın bir yoğurt yiysi vardır. Biz Özal'ın yiysini beğenmiyoruz, rötüs beklıyoruz." **Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TUSİAD) Başkanı Şahap Kocatopcu**

"Parlamento dış partiler bizim kumede değildir." **ANAP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keleşçi**

"Kaba kuvvet ve insan canına kastetmekle hiç bir düşünce ve ideolojinin hakim olmayaacağı görülmüştür." **Düzenimden onlara 'gencin aslında, binlercebinin öldürüldüğü, faşist baskı ve terörün kol gezdiği Diktatör Evren**

"Sen bugün tersinden kalkmışsın Şekvet." **Başbakan'ın sorulan aktaran Türk İş Genel Başkanı Şekvet Yılmaz'a, Özal'ın cevabı**

"Satılabilecek herşeyi satacağız. Hiçbir şey yok bahasına gitmez." **Bayındırık Bakam**

Tohumların tohumu nöbette...

Grevi, işverenlerin bıyık altından bile değil açık açık güldükleri ve ellerini oğuşturdukları bir oyun haline getiren, işçi sınıfının elindeki bir silah olmaktan çıkarılan grev yasası üzerine tartışmalar sürüyor. Bu grev yasası ve yasanın kaynaklandığı anayasa hazırlanırken tıslan çıkmayan, hatta destekleyen Türk-İş yönetici kiliği, şimdi "Bu yasayla grev yapılmaz", "Sakin greve gitmeyin, şu sırada grev işverenin işine yarar", "Grev yapılamaz hale geldi" diye sızlanıyor ve işçileri moralsizleştirmeye çalışıyor.

İşte iki grev gözçüsü: Mahmut Huri ve Hayriye İspir... İşçilerin yüzde 80'inin asgari ücretle çalıştığı ve toplu sözleşme prosedürü sürenken, grev yasasının işveren lehine hükümlerinden yararlanılan işverenin grevi başarısızlığı mahkum etmek için sendikalar 40 işçiyi işten çıkardığı Seryil Mensucat Fabrikasında on yıllık işçi olup ellerine 19 bin lira geçen Mahmut Huri ve Hayriye İspir "Sonuna kadar direneceğiz. Böyle de öldük, öyle de" diyerek grevi bekliyorlar...

İşveren, "Greve giden işçiler okuldan kaçan yalız çocuklara benziyorlar. Merak ettikleri için grev yapıtlar. Bir süre sonra onlar da gelir, çaresiz çalışırlar..." diye alay ederken, Türk-İş yöneticileri

işçileri sataken ve Özal'a karşı sözde sert tavır takınır, diye anan "Aman grev yapmayın, aman kıpırdamayın" derken, greve çıkan Seryil işçileri "Ne yazık ki bu

yasalarla ancak bu koşullarda grev yapılabilir. Ama yasalar elimizi kolumuzu bağlıyor diye hakkımızı kullanamamız vazgeçemeyiz" diyorlar.

1985
Türkiye'sinde
televizyon
için bir
tanımlama

Türkiye'de fotokopiyle çoğaltılmış bir yazı cilden ele geçiriliyor. Yazıda televizyonun kötülükleri anlatılıyor ve televizyon nedir sorusunun cevabı aranıyor. Yazı şöyle: **Televizyon decal kutusudur.** Televizyonun aslı adı fitevizyondur.

Evinde meyhanemi istiyorsun? Al bir televizyon! Evimde kumarhanemi istiyorsun? Al bir televizyon! Evimde umumhanemi istiyorsun? Al bir televizyon! Evimde dinsiz, densiz, donsuz herifler ve kanlar mı istiyorsun? Al bir televizyon! Neler var neler şu televizyonunda.

Çıplak kanılar, içki sofraları, memnu aşklar, los ve cıvı seytanlar, masonlar, komünistler, devrimbazlar, papazlar, hamamlar ve neler neler... Televizyon seyrede seyrede sende ne akl ne vicdan kalmamış. Kalsaydı, bu yazdıklarıma kuzup köpürseğine, 'değeri sığılsın' der ve decal kutusunu defederdin...

Türkiye Postası

KAYA ÖZDEMİR - MEHMET YAZAR
"Emek" ile sermaye elele nurlu ufuklara doğru dörtlama...

Yazarın ardında kimler var?

Süleyman Demirel'in arka planda etkin olduğu bilinen Doğru Yol Partisi (DYP) son günlerde pek karıştı. Peşpeşe il kongrelerini yapan ve büyük kongresine hazırlanan bu partide başkanlık sorunu şu sırada sadece başkan adaylarını değil tüm partiyi dalgalandırıyor. Bunun nedeni Türkiye Odalar Birliği'nin eski başkanı Mehmet Yazar'ın Odalar Birliği başkanlığından istifa ederek, ne kuruluşuna katıldığı ne de yakın zamanda kadat üye olduğu DYP'de başkanlığı soyunmasıdır. Türkiye siyasal çevreleri, özellikle de adını anmamak için "Bir bilen" diye anılan Demirel, Yazar'ın DYP'ye başkan olma isteğinin arkasında başka çevrelerin, özellikle Özal'a alternatif arayan ve rejimi yeni bir görünüm altında sürdürebilmek için planlar kuran Diktatör Evren ve çevresinin bulunduğu görüşündeydiler. "Bir bilen" in Yazar'a karşı kıskanmasının temelinde, omuzu kalabalıklarından iazetli olduğu, böylece DYP'nin bir MDPP'ye dönüştürme ve kendisinin derre dışı bırakılması tehlikesi vardı.

Şu sıralarda, DYP kongrelerinde epeyce yol almış görünen Yazar'ın arkasında kimler olduğu tartışıldıkursun, yeni başkan adayının bugüne kadar fazla düşünülmemeyen bir destegi daha ortaya çıktı. Türk-İş Genel Eğitim sekreteri Kaya Özdemir "Komünist mihraklara karşı Türk-İş Yazar'ın yanındadır" diyerek Türk sermayesinin üst örgütü olan Odalar Birliği Başkanı'na Türkiye işçi sınıfının en büyük sendikal örgütünü desteğini altın tepsi üzerinde fütursuzca sunuyordu. Aslında, bu sözler Özdemir'in bir potandan ibaret değildi. Sendikacılık yaşamının sonuna varmakta olduğunu sezen Türk-İş Genel Başkanı Şekvet Yılmaz'ın gözü de, Yazar başkanlığındaki DYP'de,

23 Nisan'ın
65. yılında
çocuk
ölümlerinde
ön sıradayız

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın 65. yılının kutlanış günlerinde yayınlanan "Dünya Çocuklarının Durumu-1985" adlı Birleşmiş Milletler raporu, çocuk ölümlerinde Türkiye'nin Uganda, Zambiya ve Gana gibi geri kalmış ülkelerden çok daha kötü durumda olduğunu ortaya koyuyor: 0-1 yaş

Devlet zoruyla yumurta yeme kampanyası...

Köylü, şehirden gelen beyile sohbet sırasında, masadaki içkiden, berikinin zorlamasıyla bir yudum almış; yüzünü buruşturmuş; "Sen bunu sevdiğinden mi devlet zorundan mı içiyor-sun ağam" diye sormuş...

Devlet zoruna alışık olan halkımız bile, yumurtayı devlet zoruyla yemeye pek akl erdiremez. Ama Evren-Özal dönemi bu! Olur mu olur!.. Türkiye'de birbiriyle rekabet ederken Ortadoğu, özellikle Irak pazarnı kapıtlar, fiyatların yükselmesi yüzünden yumurtaları stoklarını iç pazarda da eritemeyen tavukcuların elinde 100 milyon yumurta birikti. Yumurtaların dağ

gibi yığılmasına karşılık fiyatlarda önemli bir düşme olmadıgından, tavukcuların "Herkes her gün bir yumurta yesin" kampanyası da tutmayınca, pek çok tavukçu, bu durumda başlarına bela olmaktan başka işe yaramayan tavuklarını kesip işi bırakmaya kalkıştılar. Bunun üzerine bir formül bulundu. "Batan şirketleri devlet yardımıyla kurtaramayacağız" diye işbaşına gelen Özal, sermayenin baskılan karşısına toplanan edip 600 milyar lira şifket kurtarma fonu ayırdıktan sonra, tavukları da kurtarmaya karar verdi. 100 milyon yumurtanın kışlalarda, okullarda, Tarım Orman ve

Köyleri Bakanlığı ihtiyaçlarında kullanılması için tanesi 19.5 liradan satın alınması kararlaştırıldı. Milli Savunma Bakanlığı orduda askerlere yumurta yedirmek için 2.5 milyon, Milli Eğitim Bakanlığı okullar için 30 milyon yumurta alıyor. Şimdi askerler ve öğrenciler devlet zoruyla yumurtayı yiyecekler. Ama bir sorun var... Şu kadar zamandır dıpan, bir türlü pazırlanamayan 100 milyon yumurtadan civciv mi, kuş mu, ne çıkacağı belli değil. Ancak satılamayacağı elden kalan buca yumurtanın bayatlama sınırını çoktan aşmış ve kokmaya başladığı besbelli.

"Turgut Özal beyin portresini yaparken, özellikle gardıman çizerken bir hayli zorlandım. Sonunda gardımanı aslına göre 15 santim daraltmak zorunda kaldım." **Portre ressamı Cemil Karababa**

"Bir daha dışarı çıkarsam iki gözüm önüme aksın." Yurt dışında turneden dönen Kibar diye

"Hiçbir zaman dik kulaklı, kuvvetli bir eşek sahibi olmadım." **Vehbi Koç**

"Ben Vehbi Bey'den daha ortadireğim." **Sakıp Sabancı**

"Bizim film piyasasında benden başka hyar yoktur. Yani sağcı olarak. Herkes solcudur. Bizim piyasada para kazanan sağcı olur. Ben de uzun süre para kazandığım için sağcı oldum." **Özirit Serengil**

"Holdingerden hamile kalacak kadar yardım görmedik." **MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Trabzonspor hücre faaliyetiyle yönetilmektedir." **Eski Trabzonspor teknik direktörü Özkan Sümer**

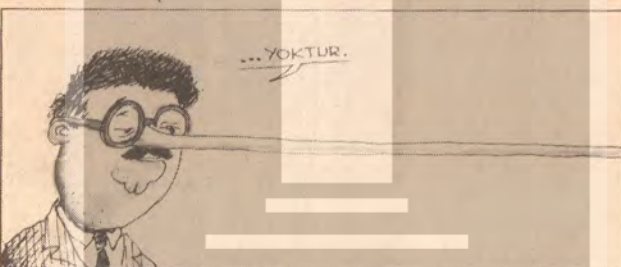
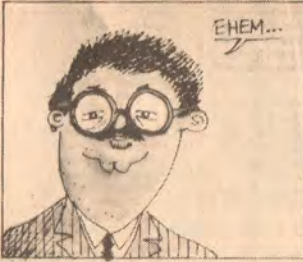
"Kimse heveslenmesin, intihar etmeyeceğim." **Bülent Ersoy**

Özal, Türkiye'deki siyasi tutuklu ve suçlu'ları nasıl yok etti?

Diktatörlüğün Başbakan Özal, kendine has yöntemlerle, yine işin içinden sıyrılırdı. Avrupa'da, Amerika'da gazetecilerin ve demokratik kamuoyunun kendisini çok sıkıştırdıkları Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükler ve ülkede siyasi tutukluların durumu gibi tatlı konuların, Türkiye'deki siyasi tutukluları ve kendi deyişle "siyasi suçlu"ları toptan yok ederek kurtuldu.

Amerika gezisi sırasında, Özal, gazetecilerin sorularına "Türkiye'de Alpaslan Türkeş'ten başka siyasi tutuklu yoktur. İçerde olup da haklarında gürlüldü kopartılanlar, ya anarşistler, teröristler, ya komünist ajitatorlardır" cevabını veriyordu. Nisan ayı ortalarında da Başbakan, bir Japon gazetesine verdiği demeçte "Onlar siyasi mahkum değiller. Aslında bunlara anarşist demek gerekir. Bu şahıslar ya katiil ya silah zoruyla hükümete devirmeye teşebbüs etmiş kimselerdir. Yargılanmakta olanların hepsinin ya terörist ya da anarşist olduklarını söyleyebilirim size" demekten çekiniyordu.

Türkiye'de askeri ve sivil cezavlerinde şu sıralarda onbinlerce siyasi tutuklu ve hükümlünün bulunduğu, yine onbinlerce siyasi dava sanığın çeşitli davalarda tutuklu yargılanmakta oldukları artık dünyada herkesin bildiği bir gerçekken; halen tutuklu bulunan Başbakan Özal, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Türkiye İşçi Köylü Partisi vs. sanıklarının, sırf örgüt üyesi oldukları için yargılanan binlerce tutuklu sanığı, Aydınlar Dilekçesi davasından Türkiye Yazarlar Sendikası davasına kadar uzanan ve Türkiye'nin hemen hemen tüm aydınlarının savcı ve mahkeme karşısına çıktıkları yüzlerce irili ufaklı siyasi davayı, örneğin Meclis'e milletvekilleriyle görüşmeye giden veya okutulan için Parlamento'da dilekçe veren öğrencilerin bile tutuklandıkları ve yargılandıkları davaları unutmak mümkün değildi; Özal'ın bunların tümünü toptan inkar etmesi veya anarşist, terörist ilan etmesi pek çok kişiyi şaşırttı ve "Galiba Özal, kendi-

Eğer Pinokyo masalındaki gibi her yalan söyleyenin burnu uzasaydı ...

sini köşeye sıkıştıran bu sorudan siyasi sanıkların tümünü ortadan kaldırarak kurtulmak kararında" esprisine yol açtı.

Turgut Özal, ABD dönüşü gazetecilerle yaptığı konuşmalarında birinde sorulan "Amerika'da İken

Türkiye'de siyasi tutuklu yok demisiniz. Sizce gerçekten Türkiye'de siyasi tutuklu yok mu?" soruya şu yanıtı verdi: "O açıklamada bir yanlışlık yaptım. Düzeltmek gerek. Doğru Pinokçe'ki unuttum. O da siyasi tutuklu-

dur." dedi. Özal'ın siyasi öçütleri birde ilgidenirdi. Ama bu eklemeye üstüne, "maooc çizgi"de yol alan önce gencin, kişinin söyle bir külahlarını önlerine koyup düşünmelerinde sanırım büyük yarar var. Hem de vakit yitirmesizin...

Siyasi parti liderleri ne diyor?

Özal'ın Türkiye'de siyasi tutuklu ve siyasi suçlardan yargılanan kimse olmadığını söylediği sözlerine karşı ne dedikleri sorulan siyasi parti liderlerinin cevapları da ilginçti. Özellikle demokrasiyi savunur görünen DYP Genel Başkanı'nun sorudan nasıl kaçtığı ve MDP Genel Başkanı Sunalp paşamın nasıl kıvrıldığı okunmaya değerdi.

Turgut Sunalp
MDP Genel Başkanı

"...Fikir suçlusu diye ille eline silah alması olması gerekmez. Yazılarıyla onları yönlendirmiş olabilir. Biz de sıkıyönetimden geldik. Biliyoruz bu işleri... Adam vardır, anarşistlerin hedefini bileyen kişidir. Belki o silah kullanmamıştır ama fikir suçlusu diyemeyiz... Türkiye'de siyasi suçlu bulunup bulunmadığını bilmem... Belki vardır, belki yoktur."

Yıldırım Avcı
DYP Genel Başkanı

"Bana bu soruyu şimdi sormayın rahatsızım. Bir sürü iş var benim. Onlarla meşgulüm. Bana şimdi bunları sormayın."

Necdet Calp
HP Genel Başkanı

"Türkiye'de siyasi suçlu vardır... Bir devlet adamı gerçekçi olmalıdır. Bunu yapmazsa saygınlığını yitirir. Yine söylüyorum, hapiste yatanların çoğu suçludur."

Erdal İnönü
SODEP Genel Başkanı

"Sayın Özal'ın bu cevabı ciddi bir cevap olamaz. Devam eden davalar var. Başbakan'ın Davası var örneğin. Bu dava nedeniyle tutuklu olan sanıkların 13 kişi var. Bu iki olayı nasıl bağdaştırıyor başbakan anlamaya imkân yok."

ülkelerden daha daha kötü durumda olduğuna ortaya koyuyor; 0-1 yaş arası bebeklerde ölüm oranı Uganda'da binde 90'ken Türkiye'de binde 110. En fazla bebek ölümü binde 200 ile Afganistan'da, en az binde 7 ile İsveç'te.

Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik bunalımdan en çok çocukların etkilendiğinin de belirtildiği raporda, gıda sıkıntısı, yanlış bakım ve hastahanelerin ölümü ol açma-dıkları durumlarda da çok ciddi zeka ve vücut geriliklerine yol açtıkları belirtiliyor.

23 Nisan'da veliler sevinemedi

"Bugün 23 Nisan; neşe doluyorum insan" ama, 1985 Yılı 23 Nisan'ında okulda çocuğu olan veliler hiç sevinemediler. Birçok çocuğa da bayram zehir oldu. Çünkü tüm okullar bu öğretmenler, 23 Nisan gecesinde en parlak, en şatafatlı kıyafetlerle görünmek, beğeni toplamak için öğrencilerden istedik bayram kıyafetleri istiyorlardı. Bundan 20-30 yıl önce, krepon kağıtlarından elbiselerle ama sevincinden hiçbir şey yitirmeden kutlanan Çocuk Bayramı için artık lüks semtlerde 25 bin lirayı bulan, en mütevazı okullarda 8 bin lira ile 10 bin lira arasında değişen çeşitli kıyafetler gerekiyordu. Meydanları ele elbiseleri, Kalkas elbiseleri, per kızılları, küçük çeliner, bando takımları, yavrutkurtlar, mehterler doldurmuşlardı ama bu rengarenk kıyafetlerin neye mal olduğuna bir tek veliler biliyordu. 7 Milyon ilkokul çocuğunun 69 bininin İstanbul'da bulunduğu okullar kıyafetleri sayıyıp toplu siparişler yaptılar. Aileler tanesi ortalama 10 bin liraya tören kıyafeti alabilecek güce olmayan miniklerin gözleri yaşlı, yürekleri hüznünlü kaldı; geçite katıldılar. Çocuklarının ağlamalarını gören orta direk ailelerin kederi büyüdü. Ne yapıp yapıp, yemeden içmeden kesip onbinleri satan aileler ise, ayın sonunu nasıl geçireceklerini düşünmeye başladılar. Yapılan hesaplara göre, çocukların bayram giysilerine harcanan para 7 milyar Türk lirasını buluyor. Bugün 23 Nisan, ama 1985 Türkiye'sinde neşe dolamıyor insan...